

A MAGYAR
KODÁLY
TÁRSASÁG
HÍREI

XLIV. évfolyam

2023/2

MEGHÍVÓ

A GALYATETŐI KODÁLY KÁPOLNA KERESZTÚT SZENTELESI ÜNNEPSÉGÉRE

15.00 ÓRA

2023. ÁPRILIS 1.

LISZT FERENC: VIA CRUCIS

ELŐADJÁK:

- DÉKÁNY ANDRÁS ORGONAMŰVÉSZ
A KODÁLY HARMÓNIMUMON
- KÖVÁRI ESZTER SÁRA ÉS
- KOMÁROMI MÁRTON ÉNEKMŰVÉSEK
- A KÖBÁNYAI SZENT LÁSZLÓ TEMPLOM
KÓRUSA ÉS A

SZENT ALBERIK KÓRUS TAGJAI

VEZÉNYEL:

SOMOGYVÁRY ÁKOS KARMESTER

A KERESZTUTAT MEGÁLDJA:

DOBÁK GÁBOR

PLÉBÁNIAI KORMÁNYZÓ

A KERESZTÚT KÉSZÍTŐJE: BATTIA PÁL FAFARAGÓ

MINDEN ÉRDEKLŐDŐT SZERETETTEL VÁRUNK!

A MAGYAR
KODÁLY TÁRSASÁG
HÍREI

FELELŐS SZERKESZTŐ
B. Horváth Andrea

•••

XLIV. évfolyam - 2023/2
Június

TARTALOM

GRATULÁCIÓK	3
ÉVFORDULÓK, EMLÉKEZÉSEK	
- Katanics Mária -	
Katanics Mária termet avattak... - <i>Óri Csilla</i>	4
A Katanics Mária terem avatására - <i>Hartyányi Judit</i>	5
- Vajda Cecília -	
Emlékezés Vajda Cecíliára - <i>Puskásné Ispán Franciska</i>	10
Vajda Cecília 100! - <i>Somorjai Paula</i>	12
Liszt Ferenc Via Crucis-a... - <i>Safarek Krisztián</i>	15
Agócsy László (1906-1993) életműve (II. rész) - <i>dr. Vargha Dezső</i>	18
A MÁSDIK NEGYEDÉV ESEMÉNYEI	
Tisztújító közgyűlést tartott a Magyar Kodály Társaság kecskeméti tagcsoportja, Virág Barnabás pályaképe - <i>Varga Géza</i>	23
Nyíregyházán vendégünk volt Sinka Krisztina operaénekesnő - <i>dr. Sipos László</i>	26
O/A Minikonferencia a mindennapos éneklésről - <i>Kákay István</i>	29
A debreceni Hármas Jubileum képei	32
BÚCSÚZUNK	
- Párkai István -	
Gyászbeszéd Párkai István temetésén - <i>Vashegyi György</i>	34
A tanítvány búcsúja Párkai Istvántól - <i>Kollár Éva</i>	37
- Tanítványok emlékei Párkai Istvánról -	
A Liszt Ferenc Kamarakórusban énekeltem - <i>Farkas Mária</i>	39
„Megszállottak mindig lesznek ...” - <i>dr. Fehér Anikó</i>	44
Palotás József Sándor - <i>Miklósné Faragó Csilla</i>	51
Elhunyt Gerenday Ágnes (1951-2023) - <i>Kollár Éva</i>	53
Elhunyt Szabó Lászlóné sz. Müller Éva	54
Rövid hírek	58

A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.

A címoldalt Borsos Miklós alkotásával Szántó Tibor tervezte.

A kiadványt Demeter Gitta tervezte

Szakmai lektor: dr. Szalay Olga

Kiadja a Magyar Kodály Társaság

Felelős kiadó: a Magyar Kodály Társaság elnöke

Adószámunk: 19040437-1-42

ISSN 0230-3639

Nyomda: László és Társa Bt.

Felelős vezető: László András

Kiadványunk megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap,

az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Művészeti Akadémia támogatta

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

GRATULÁCIÓK

Nemzeti ünnepünk alkalmából a Magyar Kodály Társaság tagjai is elismerésekben részesültek:

Magyarország Kiváló Művésze *dr. Tardy László*

Magyarország Érdemes Művésze *Somos Csaba*

Érdemrend Tiszti kereszt Polgári tagozat *Domokos Mária*

Magyar Érdemrend Lovagkereszt Polgári Tagozat *Kéri Laura Zita*

Magyar Arany Érdemkereszt Polgári Tagozat *Ladics Tamásné Kecskemét*

dr. Tardy László

Somos Csaba

Domokos Mária

Kéri Laura Zita

Ladics Tamásné

Minden kitüntetettnek szívből gratulálunk,
jó egészséget és további eredményes munkát kívánunk !

ÉVFORDULÓK, EMLÉKEZÉSEK

Katanics Mária

Katanics Mária termet avattak a Marczibányi téri Kodály Iskolában

...

A legendás ének-zenetanár és kiváló karnagy, Mohayné Katanics Mária emlékére avattak termet 2023 március 10-én Budapesten, a Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium és Zenei Alapfokú Művészeti Iskolában.

Katanics Mária 1972 és 1984 között tanított a Marczibányi téri Kodály Iskola 27-es termében, mely ma is az iskola kórusainak próbahelyéül szolgál, mostantól pedig a legendás pedagógus nevét őrzi.

Az avató ünnepségen megjelentek a hazai zenei élet meghatározó személyiségei, valamint a Katanics Mária által több évtizeden át vezetett Szilágyi Erzsébet Kamarakórus tagjai. A család képviselőjében a néhai karnagy két fia, Mohay Gábor és Mohay Miklós is megjelent az avatáson.

Az ünnepi műsorban fellépett az iskola Leánykara és a 12. osztály kamarakórusa dr. Uherezky Eszter vezényletével, Óri Csilla igazgató felkérésére pedig ünnepi beszédet mondott Hartyányi Judit zenepedagógus, karnagy, a Magyar Kodály Társaság tiszteletbeli tagja, a KÓTA elnökségének tagja.

Az ünnepi program részeként a vendégek megtekinthették a Katanics Mária életútját bemutató kiállítást, melynek nyitányaként négy fia közül a legfiatalabb, Mohay Gábor emlékezett édesanyjára.

*Őri Csilla
igazgató*

A Katanics Mária terem avatására

Kedves Vendégek, Meghívottak, Házigazdák és minden Jelenlevő, akiket szívükben őrzött emlékek indítottak arra, hogy a felejthetetlen, legendás tanárnőre, Katanics Máriára emlékezzenek a 27-es kórusteremben.

„A SZÉPSÉG erő, diadal, a szépség az élet értelme. Megfoghatatlan, örök és időtálló, mert az Örökkévalóból született... Mi a szép? Az, ami fölemeli a lelket, ami megszínesíti mindennapjainkat, akaratot és lendületet ad. A szép megnyugtat, pihentet, csöndesít. Jó nekünk, hogy van szépség, és jó nekünk, hogy adott az Isten élő, érző emberi lelket, érzékeny szeizmográfot, amely alkalmas arra, hogy jelezze a felé irányuló szépségáramlást.”

Katanics Mária 1947/48-as tanévben a bajai tanítóképzőben írott dolgozatából idéztem, ami a róla szóló könyvben írva is megtalálható.

Milyen csodálatos gondolatok egy fiatal lánytól, aki arra készül, hogy gyerekeket, fiatalokat neveljen a SZÉP-re, annak befogadását megteremtő útra.

Talán nem is csak volt „Kodályos” tanítványok emlékeznek most életüket meghatározó tanárnőjükre, akinek órái, kóruspróbái beleégtek lelkükbe, nem csak a mesterművek nemes repertoárjának köszönhetően, hanem azok tanítása során a Tanárnőből sugárzó varázserő múlhatatlan gazdagsága hagyott kitörölhetetlen nyomot az éneklő tanítványokban.

Katanics Mária tanárnő, Mária néni hivatott nevelő, kiváló képzelőerejű muzsikus magával ragadó művésztanár volt. Kicsiket és nagyobbakat évtizedekig nevelt szebbnél szebb kórusművekkel hosszú életpályája során a zenére, különösen az énekelt muzsika gyönyörűségére.

Egy interjúban azt mondta: „*A pedagógiában a művészet, a művészetben a pedagógia a fontos.*”

Amikor megidézzük az érzékeny lelkű és nagytehetségű tanár alakját itt, a Kodály Iskola Kórus-termében, ebben az iskolában eltöltött éveit állítjuk gondolataink, szívünk reflektorfényébe. Sok-sok gyermeknek, generációnak jelentett pezsdítő, lendületet adó, egész életre szóló útravalót 1972 és 1984 között. Tanítására hálával gondolva röviden visszatérek azon évekhez, amelyekben Isten adta tehetségét kiváló mesterek tanítása érlelte színes, kiapadhatatlan érzelmi gazdagságot sugárzó személyiséggé.

A bajai tanítóképzőben Gajdán Olga nővér kórusában már Bárdos Lajos vezénylő keze alatt énekelt. A Zeneakadémia karvezetés tanszakának hallgatójaként Andor Ilona kórusát látogatva – sokszor a hivatalos tanórákat hanyagolva – a karnagy példája, muzsikálásának mélysége, a fényesen csengő lányhangok kifejező ereje ragadta meg. Bárdos Lajos szuggesztív tanítása, kórusaiban megélt izzó karnagyi teremtő ereje gazdagította. Kodály Zoltánéhoz fűződő kapcsolata is ekkor, a szombat délutánonként meghívott éneklő együttes tagjaként erősödött. Kodály újonnan komponált műveit ők énekeltek először, beelátva egy új, csodálatos világba. Szabolcsi Bence zenetudományi tanszacosok részére tartott előadásai a világ zenetörténetére tártak ablakot, Lajtha László népzene kutató csoportjához csatlakozva a népdalok világa ragadta el. De más volt megírva Katanics Máriának az élet nagy könyvében. A „Tegyetek tanítvánná minden népet” – parancsát követte. 20 év tanítás tapasztalatával egy véletlen találkozás kedves barátjával, Csík Miklóssal indította elhatározásukat az iskolacserére. Új, nem is egyszerű feladatok vártak a Tanárnőre, aki matrózbúzlos nagylányok karát cserélte fel nyüzsgő gyerekek csapatára. Saját szavaival: *„Játszópajtásnak és varázslónak lenni, markomban tartani csaknem száz kisgyereket úgy, hogy a komoly erőfeszítést ne lássák, az izzadságcseppeket ne vegyék észre. Minden menjen szinte magától a zenélés örömére.”*

Katanics Mária művelte a csodát a cinkotai képzőben, a Szilágyi Gimnáziumban, a Kodály Iskolában, nem csak gyerekek, hanem zeneakadémista hallgatók gyakorlatvezetőjeként leendő tanárok példaképeként, majd 12 év után az ELTE tanárképző karán és Zsámbékon. Mindent tudott a muzsikálás titkairól, a kórusról és még sok mindenről, a gyermeki lélekről. Tanítványainak, kórustagjainak példát mutatott, különös érzékenységgel egyesülve zeneszerzők és költők lelkével. Szolgált a alkotók szándékát, közben saját tehetségével, tudásával gazdagítva adta tovább a művekben rejlő SZÉP-et.

1979 és 83 között egy kedves búcsúzó nyolcadikos emlékkönyvbe gyűjtögetve négy év élményeit így írt Mária néninek: *„Muzsikálni olyan jó volt itt a 27-esben. Én komolyan úgy szerettem ide bejönni, bármilyen óra után, azt hiszem többen is, ha felsóhajtottunk, 'végre ének!'”* Befejező mondatai pedig: *„Hálásan köszönöm a szigor, a nevelést, a szeretetet és megértést... Olyan szomorú szívvel búcsúzom most, hogy azt kérem Mária nénitől, hadd nézhessük át ezt az emléknaplót majd néha együtt. Sok-sok szeretettel, Sándor Bori”* 1983. jún. 17.

Magam későn kerülhettem Katanics Mária kivételes búvkörébe. Aki kijelöli életutunkat, csak Ő tudhatja, mikor van röptető örömökre, mikor érlelő belső küzdelemre szükségünk. Tőle tanultam megélni ezeket is. Boldogító szeretetét, szigorát és megértését, temérdek ajándékát hálással köszönöm évtizedek múlva is.

A közönség soraiban Mohay Miklós és Mohay Gábor

Hartyányi Judit, B. Horváth Andrea, Mindszenty Zsuzsánna, Őri Csilla

Amikor a mostani muzsikáló gyerekek kóruspróbára vagy énekóra-ra érkeznek e terembe, szívből kívánom, hogy Katanics Mária utódai is meríthessenek a hely szellemének varázserejéből, szeretetük, mosolyuk ragyogja be az itt muzsikálók életét.

*Hartyányi Judit
(Fotó: Walter Judit)*

Emlékezés Vajda Cecíliára

•••

A valamikori Erzsébet Nőiskola (ma Teleki Blanka Gimnázium) igazgatója, igazgató helyettesei és énektanára segítségével a Magyar Kodály Társaság Vajda Cecília 100. évének adózva emlékezetes ünnepet rendezett.

B. Horváth Andrea társelnök személyes részvételével, és a tisztsége megkövetelte odaadó figyelmével példamutató társnak bizonyult. A gimnázium díszterme, ahol Vajda Cecília hangszerét őrzik, 2023. március 20-án 15 órakor megtelt valamikori tanítványaival, a Wagner Társaság eseményeinket mindenkor megtisztelő tagjaival, a gimnázium növendékeivel és az ünnepre szívük szeretetét is elhozó kiváló közreműködőkkel. Bevezető köszöntőt mondott dr. Komlós Katalin, a zenetudományok doktora. Méltatásával megteremtette azt a légkört, amelyben az utána következő Somorjai Paula, a kecskeméti Kodály intézet egykori jeles tanára és Rozgonyi Éva Bartók-Pásztory díjas kóruskarmester, aranydiplomás évfolyamunk büszkesége, őszinte vallomásaikkal a jelenlévők számára teljes képet adtak a Magyar Rádió Kórusa valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (akkor még Főiskola) egykori legendás művésztanára munkájáról, több mint 40 évet Angliában is betöltő szerepéről. Vajda Cecília nem tett kevesebbet, mint hogy megalapította a Brit Kodály Társaságot, később a Brit Kodály Akadémiát és haláláig harcolt a zene minőségéért. Távol hazájától – igaz, életének utolsó

A Csillagszeműek tánckara

Farkas Gábor, Faludy Judit

Farkas Gábor, Szenthelyi Krisztián

hónapjaiban –, megkapta a Bartók–Pásztori Díjat, mellyel elismerték a Yehudi Menuhin meghívásával és Kodály Zoltán ajánlásával induló szakmai kiválóságát, gyönyörű szövegfordításait és a hazájához való hűségét, amelyet minden megtartott órája és vezénylése igazolt.

A megemlékezés zenei műsorát a Csillagszeműek Magyar Örökség és Prima Primissima díjas gyermek-néptáncgyüttes kezdte. Táncuk, énekük, jókedvük valóban csillagokat szórt közénk. Hála illeti Tímár Böske művésztanárukat, aki mindenkor oda varázsolja az általa nevelt kis táncosokat, ahol nagy szükség van rájuk.

Faludy Judit gordonkaművész, Liszt-díjas, Érdemes Művész és Farkas Gábor Liszt-díjas zongoraművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, Kodály Zoltán *Lírikus Románc* című, ritkán hallható művét játszották el, olyan szépséget felmutatva, amely mindnyájunkat örömmel töltött el.

Szenthelyi Krisztián (bariton) két Kodály-dalt énekelt az idén tavaszra tervezett diplomahangversenye műsorából Farkas Gábor kíséretével, mindkettő igazán méltó volt az ünnephez. Vajda Ceciliát is hallgathattuk hanglemezeiről. Kodály Zoltán: Óda a Muzsikához c. művét szólaltatta meg páratlan szépséggel. A műsor utolsó száma Bartók Béla *Három csikmgyei népdala* volt Farkas Gábor előadásában, aki az öreg hangszer szinte kivédhetetlen hiányosságai ellenére is elkápráztatta az őt hallgatókat.

A jeles alkalmat megtisztelték Vajda Cecília keresztlányának családtagjai is. A közönség előtt méltó szavakat kereső fiatalabbik Berkesi leány kislányával együtt a felújított zongorán tanultak valamikor. A hangszeret látva most alig tudtak megszólalni a csodálattól hiszen a közadakozásból

felújított zongora látványa valóban elbűvölő – egyébként Tóth Attila hangszerész mestermunkája. A minőségében is hozzá méltó székét Cseke László üzletéből vásároltuk, az ő nagylelkűségének köszönhetően szinte ajándékozási áron.

A megemlékezést az *A csitári hegyek alatt* kezdetű népdal közös eléneklésével zártuk. Ezzel a népdallal búcsúztunk minden nyáron odakinn Vajda Cecília tanárnőtől mielőtt a Budapestre induló repülőgépre felszálltunk. Számomra megható volt, hogy az őt nem ismerő ifjú gimnazisták is velünk énekeltek. Örömben hirtelen mással nem tudtam kedveskedni nekik, mint hogy a hatalmas virágkosár friss fehér, sárga, lila tulipánjait szétoztottam a diákok és a jelenlévő vendégek között.

Bravó, kedves Magyar Kodály Társaság, kedves Teleki Blanka Gimnázium! Így kell ezt csinálni, hogy egy nagyszerű előadóművész és tanár példája nemzedékekben tovább élhessen.

Puskásné Ispán Franciska

Vajda Cecilia 100!

•••

Nagy dolog múlt időben beszélni egy általunk is ismert, kedves személyről, aki 100 éves lenne. Mi, visszaemlékezők vele korban együtt haladtunk előre. Sajnos, egyre kevesebben vagyunk, akik még emlékeket őrizhetnek Vajda Ceciliáról. Én is ezek közé tartozom. Magam is a megszűni múltba tekintek vissza, próbálom felidézni emlékeimet. 1959-ben kerültem a Zeneakadémiára, ami már 64 év távlatát jelenti. Évfolyamunk felénekelte ő tanította a karvezetés alapjait. Mint tanár, mindig csinos, huncut mosolyú, de szigorú embernek látszott. A rábízott feladat több év tapasztalatára épült. Tanulmányait 1946-ban fejezte be. Az általa alapított női kar már 1948-ban versenyt nyert. A tanítás mellett 1955-től dolgozott a Magyar Rádió kórusánál, ahol 1959-ben vezető karnagy lett.

Számtalan sikeres előadás, dicsérő kritika méltatta munkáját. Dicsérő hangon szólt róla pl. Bárdos Lajos, Szokolay Sándor, Ferencsik János. Több külföldi híresség közül, akikkel lehetősége volt dolgozni, hadd említsem Lamberto Gardelli nevét, aki így nyilatkozott: „*Cecilia Vajda a magyar kulturális és zenei élet egyik legkiemelkedőbb alakja.*”

A kórus 1963-ban német körútján Berlinben is nagy sikert aratott. Ezt követően Benjamin Britten híres angol zeneszerző látogatott el hazánkba, ahol meghallgatta a kóruspróbát. Ennek eredményeként szólalt meg először a Magyar Rádióban Benjamin Britten máig a kórusok repertoárjára gyakorta felkerülő két nőikari műve: *Himnusz szt. Cecília-hoz* és a *Ceremony of Carols*. Ezzel kapcsolatos személyes élményem, hogy Britten látogatását Andor Ilona Kodály Kórusának Angliába szóló meghívása követte, a szerző szülővárosába. Indulásunk előtt a Vendel utcai iskolában főpróbának szánt hangversenyen mutattuk be műsorunkat. Nem volt nyilvános előadás, de jelen volt Kodály tanár úr feleségével és megjelent Vajda Cecília is, aki ekkortájt kapta a meghívást Angliába Yehudi Menuhin aláírásával. Így lett egy időre ez az alkalom az utolsó találkozásunk.

A Rádióban a korábbi sikerek ellenére körülötte megromlott légkört hátrahagyva költözött Vajda Cecília Angliába. A nehézségeket ott sem kerülhette el, de Yehudi Menuhin támogatása sikeresen segítette. Így tett Kodály Zoltán is, akinek 1967-ben sajnálatosan bekövetkezett halálával ez a háttér ugyan elveszett, szelleme viszont mindvégig kísérte. Egész életét a nagy célnak áldozta, hogy az angliai zeneoktatást Kodály útjára állítsa. Sok küzdelem árán élete végéig hűséggel és sikeresen szolgálta az ügyet. A Kodály centenáriumra készülve 1981-ben megalapította a Nemzetközi Kodály Társaság tagjaként működő BKS-t (Brit Kodály Társaság). Védnökei között volt Kodályné Péczely Sarolta, Doráti Antal, Yehudi Menuhin, Vásáry Tamás, Ferencsik János. 1995-ben Brit Kodály Intézet címen új szervezetet hozott létre, a támogató lettek a korábbiakon túl még Charles Mackerras, Ursula Vaughan Williams, Lantos István is.

A Kodály-évben (1982) sok munkával megkezdődhetett a nyári tanfolyamok sora. Évente augusztusban egy hétre gyűltek össze a fejlődni vágyó, új ismeretekre nyitott fiatal vagy már tapasztaltabb zenetanárok, hogy ismerkedjenek a kodályi embernevelő zenepedagógiával. Itt jött el az idő, hogy újra összetalálkozhattam Vajda Cecíliával. Kecskeméten, a Kodály Intézetben tanítottam. Ott is a nyári szünet idején voltak a szemináriumok. Egyik nemzetközi nyári tanfolyamra ellátogatott rég látott tanárom. Megkérdezte, vállalnám-e az angol kurzusokon a napindító

*P. Ispán Franciska, Nagy Andrea,
Komlósi Katalin, Somorjai Paula*

bemelegítést és hangképző órákat. Megtisztelő feladatként boldogan mentem 1988-ban Cheltenhambe. Egy-két évet kihagyva több mint 20 nyáron tanítottam az említett csodálatos kisvárosban, majd Leicesterben. Legnagyobb csodálatomra Cecilia név szerint ismerte a tanfolyam résztvevőit. Az ajtóban állva várta őket reggelente és siettetette a későn érkezőket. Mindig mosolyogva, de szigorúan számon kérte a mulasztásokat. Munkájában komoly támasza és harcostársa évtizedes barátja Szőnyi Erzsébet volt. A nyári kurzusokat a heti munka eredményeként bemutató hangverseny zárta. A 80-as éveiben

járó, az életben és munkájában megfáradt hölgy ilyenkor felpattant a dobogóra, régi énjét hozva vezényelt. Egymásra néztünk: Ez Ő.

Még visszatérnék a régi énhöz. Zeneakadémistaként tisztelt meg a feladattal, hogy a Rádiókórusban nagyobb létszám szüksége esetén kiegészítőként álljak be. Gyönyörű feladatok vártak. Csodálattal és tisztelettel vettem részt az igényes, tökéletességre törekvő munkában. Akkor ismerkedtem Bach: *Jesu, meine Freude* c. motettájával vagy Bartók: *Cantata profana* c. művével.

A lemezfelvételek sorában készült Brahms: *Német requiemje*, amit a szerző édesanyja halálára komponált. Ez a mű ma is megborzongat. A bariton szólót Melis György énekelte.

A harmadik tétel így kezdődik: „*Herr, lehre doch mich, daß ein Ende mit mir haben muß*” (nyers fordításban: Uram, taníts meg arra, hogy életem véges).

Ki gondolta volna, hogy az egy évben született Vajda Cecília és Melis György élete ugyanazon a napon fejeződik be. Mindketten 2009. november 27-én távoztak a földi világból. Immáron 14 esztendeje.

Drága Cili! Születésed 100. évfordulóján gondolunk Rád, huncut mosolyodra, amint most már a mennyei kórust vezényled mindörökkön örökké.

Somorjai Paula

Liszt Ferenc *Via Crucis*-a a galyatetői Kodály-kápolnában

Április első hétvégéjén a Mátraszentimréhez tartozó Bagolyirtáson kórustáborot tartott a kőbányai Szent László templom kórusa és a Budai Ciszterci Szent Alberik kórus a Mátra szívében a húsvéti időre való hangi felkészülés gyanánt. Szombaton, április elsején ezt a komoly munkát megszakítva egy igen különleges és egyedi eseményen, Keresztút-szentelésen vett részt az egyesített együttes Galyatetőn, a Magyarok Nagyasszonya kápolnában (a „Kodály-kápolnában”). Krisztus szenvedéstörténetének 14 állomását egy helyi, mátrai fafaragó művész, Batta Pál vájta fába. Alkalmához illő volt tehát, hogy az eseményen a kórus Liszt Ferenc *Via Crucis*-át adja elő, mely a művészet egy másik ágában, zenében jeleníti meg az említett 14 stációt, mindegyik állomásnak 1-1 tételt szentelve.

A Kodály harmónium

Liszt ezen műve egy nem szokványos passió. Orgonára, kórusra és két szólistára íródott. Hiányzik az evangélista szerepe, a tételek igen rövidek, némelyiket csak orgona szólaltatja meg. Tulajdonképpen a történet legfontosabb mondatait halljuk az egyes tételekben:

Az előadók Dobák Gábor plébánossal, jobbszélien Somogyváry Ákos karigazgató

Somogyváry Ákos karnagy és Dékány András (harmónium)

„Ártatlan vagyok ennek az igaz embernek halálában”; „Üdvözlégy, kereszt”; „Feszítsd meg”. Olyan ez, mintha mi magunk akkor, 2000 évvel ezelőtt a szerves részei lettünk volna ezeknek a történéseknek – akár mint egyvalaki a tömegből, akár mint egy római katona – aki ma már csak halványan emlékezik minderre. Az akkori érzelmeink fel-feljönnek bennünk, újra és újra visszacsengenek fülünkben a legmeghatározóbb mondatok, látjuk a memóriánk legmélyére égett képeket.

Visszatérve a galyatetői eseményekre. Friss és éles mátrai levegő, a kápolna bejáratából elének terülő hegycsúcsos panoráma, mögöttünk a Mátrára jellemző építőanyagból, az andezitből épült kápolna. Ezek voltak az első impresszióim érkezésünkkor. A kápolna karzatán szűkösen, de el tudott férni a két kórus, bár ügyelnünk kellett arra, hogy az egyedüli fényforrást biztosító ablak elé ne álljunk. Talán pont ezek a tényezők tették meghitté az előadásunkat. A hely szelleme magával ragadott minket. Az utolsó tétel utáni csend, majd kitörő taps jelezte, valamit aznap délután sikerült adnunk a kápolnába ellátogatóknak. A közönségnek pedig nekünk. Olyannyira, hogy tapsviharban jöhettünk le a karzatról, így egy ráadás motettát is énekelünk fejből. Ott, abban a pillanatban másodkarnagyként azt éreztem, hogy ez a nagymúltú kórus úgy zenél, mint fénykorában, amikor sorra énekelte Nyugat-Európa templomaiban – amikor én még meg sem születtem.

Rendhagyó előadásban hallhatta közönségünk a *Via Crucist*, hiszen az orgonistánk, Dékány András, Kodály Zoltán egykori, nemrég felújított harmóniumán szólaltatta meg az orgonára leírtakat, egy-két technikai nehézséget igen leleményesen megoldva. A szoprán szólót Kővári Eszter Sára művésznő, a bariton szólót Komáromi Márton énekművész adta elő. Jómagam a kórus tenor szólamában énekeltem.

Vezényelt Somogyváry Ákos, a kórusok vezető karnagya.

Safarek Krisztián

Agócsy László (1906–1993) életműve (II. rész)

•••

Pécs városából és Baranya nagy részéből a német csapatokat 1944. november 29-ére úzték ki, és foglalták el a szovjet csapatok M. Ny. Sarohin tábornok vezetésével. Az élet újraindulása azonban már más politikai-társadalmi helyzetben, az új politikai pártok irányításával kezdődött el. A kultúra más ágaihoz hasonlóan a zenei élet is hamarosan újraindult, és Agócsy László is folytatta áldozatos munkáját. A mecsekalji városunk új vezetői meghívták Kodály Zoltánt, hogy pihenjek ki az ostrom viszontagságait, és ő feleségével együtt 1945 őszén meg is érkezett. A mecsekalji Surányi út 45. számú ún. Kabdebó-villában kaptak szállást. Sajnos, gyász is vegyült az életükbe, ugyanis Kodályt itt érte harcostársa, Bartók Béla amerikai halálhíre. Lehet, hogy elsőként a világon, városunkban rendezték meg 1945. október 22-én a Pécsi Zenekedvelők Egyesülete zenekara közreműködésével azt az emlékhangversenyt, amelynek elején Agócsy emlékezett meg róla.

Agócsy érzékletes szavakkal beszélt el, hogyan jelent meg Kodály Zoltán a körükben. Mivel ők nem merték zavarni, Kodály látogatott el hozzájuk. Innen kezdett terjedni az azóta világhírré emelkedett, Kodály nevével fémjelzett új iskolai zenei nevelési elmélet és gyakorlat, amelyet többen földolgoztak már, ezért ebben a dolgozatban részletesen nem térünk ki rá. Ennek pécsi megvalósításában oroszánrészt vállalt az itt működő zenekonzervatórium tanárainak segítségével az országos híri szakemberré váló Agócsy László. Kodály Zoltán állandóan felügyelte a szakmai munkát azután is, hogy az ún. előképzősök első csoportja a Leőwey Gimnázium nagytermében 1945. október 27-én Kodály Zoltán előadását követően először bemutatta a tanultakat. Az ő tiszteletére 1945. november 19-én a Zenekedvelők Egyesülete a színházban rendezett hangversenyt, és addigra már az érdeklődő közvélemény is megismerhette az új eszme lényegét Agócsy: *Magyar zenei nevelés* című előadásából, sőt a Csorba Győző szerkesztésében kiadott Ív című folyóiratban mindez megjelent nyomtatásban is.

Mondanunk sem kell, milyen üdítően hatott a Tanár úr mindenre figyelő jelenléte, hatalmas szakértelme a város zenei életére. A Ferences plébániatemplomban még 1945. október 7-én rendezett hangversenyt a Szeráfi Kórus, október 21-én a székesegyházban valósult meg a később híressé vált *Missa Brevis* premierje. A november 10-i népdaléneklési versenyen pedig számos fiatal tudta megmutatni tudását előtte. A Szeráfi Kórus november 22-i Cecília-napi hangversenyét kell még kiemel-

nünk ebben az évben, ahol megtörtént az orgonán játszó Horváth Mihály: *Anima Christi* című művének bemutatása a Szent Ignác kántából. Kodály Zoltánék ellátogattak Agócsy László otthonába is, ahol a kis képzősök éneke ismét elbűvölte a felnőtteket. (Agócsy lánya, Erika szintén tagja volt kezdetektől a kis kórusnak, később pedig ő is apja nyomdokaiba lépett: jónevű zeneiskolai tanár lett.) Horváth Mihállyal és Nyolczas Ipolyval karöltve *A muzsika kézikönyve* címmel könyvet készítettek kiadni a gyakorlati munka segítésére, amely 1946-ban sokszorosított formában el is jutott a középiskolai tanárokhoz.

Agócsy az 1947-es évben tanítóképzős ének- és zenetanári oklevelet szerzett a Zeneművészeti Főiskolán, majd június 4-én a Szeráfi Kórusral avatták föl a híres Angster Orgonagyár által fölüjított ferences templomi orgonát. Az új zenei nevelés első három évének tapasztalatait Agócsy 1948 májusában jelentette meg a Magyar Pedagógusok Szabad Szakszervezete *Zenepedagógia* című lapjában. Amikor 1950 Karácsonyán Békéstarhoson konferenciát rendeztek, Agócsy és Molnár Antal is beszélt erről az új elképzelésről, Horváth Mihállyal közösen pedig *Olvasókönyv a szolmizálóknak* címmel példatárat adtak ki. A Zeneművész Szövetség ezután megbízta az alsó- és középfokú szolfézs példatárák elkészítésével, amely Kodály Zoltán útmutatásai alapján készült. A több éves munka folyamán Kodály, ha kellett, fővárosi lakásán, ha szükségét látta, a galyatetői üdülőben, vagy ha szükséges volt, Pécsen átnézte, javította az addig elkészült anyagot, majd hosszasan konzultáltak a továbbiakról.

Még 1950-ben Agócsy női kart alapított Antal Györggyel közösen, akinek 1951-ben át is adta a kórus vezetését, majd a Zeneművészeti Szakiskola leánykarát hozta létre és szervezte meg munkáját. 1953. január 11-ére Kodály Zoltán ismét Pécsre érkezett. Akkor kicsit késve, a színházban születésnap hangversenyt rendeztek a tiszteletére. Előtte a kis leánynövendékek a szállásán, a mecseki Üdülésházánál Kodály művekből adtak elő. Kodály örömét fejezte ki az éneklést követően, majd sürgette az ének-zene tagozatos iskola létrehozását. Ez 1954-ben valósult meg a Pedagógiai Főiskola gyakorló iskolájában, Péczely Lászlóné igazgatása alatt. Irsai Vera, a Fővárosi Zeneiskolák igazgatója és a Kodály-tanítvány Szőnyi Erzsébet segítették Agócsy munkáját a *Szolfézs-példatár* alsó fok I. és II. kötetének összeállításában, de a *Szolfézs Középfok I-II-III-IV* kötetének szerkesztését már ő egyedül végezte el. Amikor pedig a kötetek 1952/1953-ban, illetve 1955-ben megjelentek, Kodály Zoltánnak ajánlották. Halász Kálmán, Czövek Erna és Hajdu Mihály szerzőtársaival 1953-ban megjelentette *A középfokú szolfézs*

útmutatója című szakmai segédkönyvet. Munkájuk gyümölcsét örömmel élvezhették, mert ezek a hasznos kiadványok hamarosan a felsőfokú zenei oktatás szerves részeivé váltak.

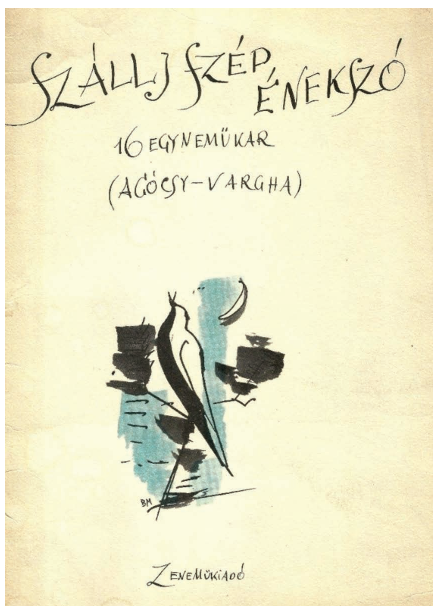
Amikor a Szeráfi Kórus jogutóda, a pécsi Szent Ferenc Plébániatemplom Kórusa fennállásának 25. évfordulóját ünnepelte, 1954. december 5-én egyházzenei hangversenyt rendeztek a templomban, ahol a neves pécsi művész, Halász Béla orgonált, Harmat Artúr pedig írásban méltatta a 150. zoltár megszólaltatását. Jellemző volt a Tanár úr és felesége, Emma asszony kapcsolatára az Agócsy-családdal az az örömteli esemény, amikor 1955-ben Agócsy Erika és Horváth Gyula házasságkötését a Kodály-házaspár a következő sorokkal üdvözölte: „Életre szóló harmonikus bicinimumot kívánnak: Kodályék.” A régi kedves ismerős, Bárdos Lajos, valamint a Szeráfi Kórus női kara ugyancsak meleg szavakkal köszöntötte őket.

A következő évek szorgos szakmai-művészi munkával teltek, amelyek során akadt egy sajnálatos negatívum is: 1959. május 10-én, amikor a ferences plébániatemplom karzatát lezárták, a Szeráfi Kórus főlöszlott. Agócsy *Olvasókönyv szolmizálóknak* címmel 1961-ben könyvet szerkesztett, Irsai Verával közösen pedig 1962-ben adták ki az *Énekeljünk-muzsikáljunk* című kötetet. Agócsy nagy örömeire Kodály Zoltán figyelme, értékítélete haláláig elkísérte. Ennek egyik ragyogó példája volt 1962.

december 8-a, amikor a pécsi főiskolai tanár, dr. Vargha Károly szövegére írott, jelige-szerű kórusművét Kodály így dedikálta neki: „Agócsy Lászlónak, a pécsi éneklő ifjúság vezérének.”

A következő, 1963-as év újabb sikert hozott, amikor megjelent a *Szállj szép énekszó* című madrigál- és kórusdal gyűjtemény. A kötet magyar szövegét a fiatal koruk óta vele szoros barátságban álló dr. Vargha Károly írta, aki Beethoven egyik kórusművét *Isten dicsősége* címmel nekik ajánlotta, amelyet mind az ő, mind a lánya esküvőjén, sőt Erikáék aranylakodalmán is megszólalt.

A baranyai, pécsi iskolai ének-zenei szakos oktatás erősödését mutatta az a tény, hogy például Mohácson már 1958 őszén megindult a Park utcai

Iskola ének-zene tagozatos osztálya a kecskeméti Kodály Zoltán Iskola példája nyomán, és az 1960-as évek elején Pécsen, Komlón, Mohácson, Siklóson és Szigetváron is beindult hasonló osztály. 1963-ban Ivasivka Mátyás tanár hathatós közreműködésével – és Kodály Zoltán segítségével – a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban indították meg az ének-zene tagozatot, és ezzel egy időben megalapították a Mohácsi Zeneiskolát a komlói Erkel Ferenc Zeneiskola fiók-iskolájaként. Első igazgatója Horváth Gyula, Agócsy László veje lett 1967-ig, akkor önállóvá vált.

A Nemzetközi Zeneoktatási Szervezet budapesti konferenciáján, 1964. június 26. és július 3. között Agócsy László tartott bemutató tanítást, elősegítvén azt, hogy a Kodály-koncepciót elismerje a nemzetközi szakmai világ. A pécsi Éneklő Ifjúság Mozgalom 1967. május 6-án ünnepelte alapításának 40 éves évfordulóját. Ezen a tanárok kórusát szintén Agócsy vezényelte, és nyáron indult meg a Jeunesses Musicales Nemzetközi Zenei Táborok sorozata, ahol a hazai és a külföldi részvevők szolfézsoktatásban részesültek. Agócsy László ebben is vezető szerepet vállalt. Olasz tanítványa, Giovanni Mangione segítségével 1970-től 1979-ig Olaszországban tett szakmai utakat, jelesül Fermoban, Firenzében, Milánóban. 1975-ben pedig spanyol barátai, Ireneu Segarra, montserrati szerzetes és Joan Casals támogatásával tette ugyanezt dr. Vargha Károllyal együtt a spanyolországi Montserratban. A Kodály-koncepcióról mindegyikük könyvet jelentetett meg hazájában, Giovanni Mangione művét pedig egyenesen néki ajánlotta. Agócsy, bár 1971-ben nyugalomba vonult, de továbbra is élénken vett részt az országos és a helyi zenei életben.

A Pécsi Akadémiai Bizottság felolvasó ülésén, 1979. november 19-én előadást tartott Kodályhoz fűződő kapcsolatáról, amikor pedig Bárdos Lajost köszöntötték 80. születésnapja alkalmából, december 2-án a *Daloló tavaszt* dirigálta. Pécsi barátai, tanítványai, tisztelői őt magát köszöntötték 1981-ben, és amikor a Leőwey Gimnáziumban október 27-én Kodály-emléktáblát avattak, Agócsy mondta a köszöntőt. Bár szeretett felesége 1982-ben elhunyt, az 1980-as években sem hagyott föl zenei tevékenységével. Főiskoláján gyémántdiplomáját 1987. július 3-án kapta meg.

Pályája során több kitüntetésben is részesült. Kiváló tanár lett 1966-ban. A Baranya Megyei Tanács Közművelődési Díját 1982-ben, a Munka Érdemrend Arany-fokozatát és a Kodály Társaság elismerését 1986-ban, az Amtmann Prosper-díjat és a Magyar Köztársaság Zászlórendjét 1991-ben nyerte el.

A Baranya Megyei Levéltár főlevéltárosaként jelen sorok írója az 1980-as években ismerte meg őt közelebbről. (Bár még Egyetem utcai

általános iskolás koromban a Liszt-teremben rendezett ének-zenei hangversenyeken rendszeres bevezető előadásokat tartott nekünk, és a későbbi évek során is már sokszor hallottam őt, sőt a zeneiskolában lánya, Agócsy Erika is tanított.) Amikor pedig szóba került hagyatéka átadása, jelen sorok írója kereste föl régi és új lakásában, elvégezvén a hagyaték levéltári elhelyezését, majd előzetes rendezését.

Agócsy László 1993. február 7-én hunyt el. Még életében dr. Nádor Tamás zenetörténész írt róla, halála után pedig dr. Varga Ildikó zenetörténész dolgozta föl az ő és családja történetét. Agócsy Erika, Dobos Lászlóné Harmath Ilka, Ivásivka Mátyás 1995-ben magán-zeneiskolát alapított neve alatt. Itt népdaléneklési és Bicinia-Tricinia-versenyekkel, a zeneművészeti főiskola, és jogutóda, a PTE Zeneművészeti Kara pedig az ő nevével jelzett szimpóziumokkal, emlékkonferenciával emlékezett meg róla. Jelen sorok írója a Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület nevében a városi önkormányzatnak és a felső zeneoktatási intézménynek javasolta emléktábla állítását, annak szövegét is megfogalmazva. Azért itt, mert Agócsy 1966 és 1971 között a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanári Intézet pécsi tagozatán is tanított. Az avatás 1999-ben a Mátyás király u. 15. falán elhelyezett táblával meg is történt, ahol az a megtiszteltetés érte jelen tanulmány szerzőjét, hogy ő mondhatta a bevezető gondolatokat. Később a tábla fölüjútása is megvalósult. Az emléktábla szövegében pedig természetesen helyet kapott az a Kodály Zoltán-idézet, amelyben a Mester őt a „*pécsi éneklő ifjúság vezérének*” nevezte.

Dr. Vargha Dezső

Tisztújító közgyűlést tartott a Magyar Kodály Társaság kecskeméti tagcsoportja¹

...

2023 márciusában új elnökkel és elnökséggel folytatja munkáját a Magyar Kodály Társaság kecskeméti tagcsoportja. A Kodály Zoltán teljes szellemi hagyatékát ápoló és népszerűsítő közösség hétfő este tartott tisztújító közgyűlést az Ókollégiumban. A megjelentek egyhangú szavazatai alapján részben új tagokból álló ötfős elnökség alakult, akik azután maguk közül Virág Barnabást választották elnöknek.

Névadójuk előtt tisztelegve zenei emlékezéssel kezdődött a tagcsoport közgyűlése. A megjelentek Kodály Zoltán népdalfeldolgozásai közül hallhattak részleteket Balogh Lili 11. osztályos szakgimnáziumi tanuló előadásában, zongorán Gerhát László, a Kodály Iskola művésztanára működött közre. Az ÉZI ifjú diákja nemrég II. helyezést ért el a VII. Veszprémi Klasszikus Magánénekersenyen (felkészítő tanára Mudrák Mariann volt). Tehetségét ezen a hétfő esti alkalmon is igazolta.

Az ünnepi percek után Jámbor Zsolt, a tagcsoport elnöke számolt be az előző elnöki ciklus alatt történetekről. Értékelése szerint a Covid-19 világjárvány és az ukrán-orosz háború miatt rendkívül nehéz időszak volt az elmúlt négy év, de a mindenki által ismert gondok ellenére számos értékes, tartalmas, több ízben sokakat megmozgató programot szervezett az MKT helyi közössége. Ezek közül – mint legsikeresebbeket – a Kodály-születésnap megemlékezéseket, az Éneklő Ifjúság alkalmait, az ének-zenét tanító pedagógusok számára meghirdetett továbbképzéseket és a megyei könyvtárban tartott előadás-sorozatokat emelte ki. Összefoglaló gondolataiban Jámbor Zsolt megemlékezett a napokban elhunyt kiváló zenepedagógus tagtársáról, Palotás Józsefről is, mint mondta: az M. Bodon Pál Zeneiskola nyugalmazott igazgatójának, a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar korábbi koncertmesterének hiánya pótolhatatlan veszteséget jelent a tagcsoport számára is.

A közgyűlés folytatásában a tisztújítás percei következtek, új elnökséget választottak a megjelent tagok. A jelölő bizottság a régi vezetők

1 Az írás első megjelenése: Hiros.hu portál, <https://hiros.hu/tisztujito-kozgyulest-tartott-a-magyar-kodaly-tarsasag-kecskemeti-tagcsoportja/> (2023. 03. 28.)

közül három ismert szakembert: dr. Kéri Laura Zitát (a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézetének nemrég lovagkereszttel kitüntetett igazgatóhelyettesét), Jámbor Zsolt Kodály-díjas karnagyot (pár héttel ezelőtt ő is rangos elismerésben részesült, KÓTA-díjat vehetett át) és Virág Barnabást, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár igazgatóhelyettesét javasolta az új elnökség tagjául. Mivel a korábbi vezetőségből ketten más feladataikra való tekintettel már nem vállalták az elnökségi tagsággal járó munkát, további két új tagot is javasoltak: Nemes Dóra zongoratanárt és kamaraművészt, az M. Bodon Pál Zeneiskola intézményvezető-helyettesét, valamint Gerhát László Kodály- és Bács-Kiskun Megyei Prima Díjas zongoraművész-tanárt. A jelenlévők egyhangú szavazataikkal bizalmukról biztosították a jelölteket, így a következő három évben ők látják majd el a vezetői teendőket. A választásnak köszönhetően olyan elnökség alakult, melynek tagjai Kecskemét öt különböző intézményében dolgoznak, így a helyi zenei-kulturális élet széles spektrumára van rálátásuk, tapasztalataikkal, szerteágazó szakmai és emberi kapcsolataikkal segítik majd a szervezet értékteremtő, értékőrző munkáját.

Hétfő este egyúttal új elnököt is kellett a tagcsoportnak „találnia”, az MKT alapszabálya szerint ugyanis három ciklusnál hosszabb ideig

Kodály Zoltánné Péczely Sarolta a Magyar Kodály Társaság kecskeméti tagcsoportjának régi és új vezetőjével, Jámbor Zsolttal és Virág Barnabással (Fotó: Banczik Róbert)

folyamatosan nem lehet ugyanaz a régi vezető. A frissen megválasztott elnökség első feladata így az elnökválasztás volt és a grémium Virág Barnabást kérte fel erre a feladatra.

•••

Virág Barnabás pályaképe

Virág Barnabás ének-zene tanár, karvezető, zenei könyvtáros, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár igazgatóhelyettese 1989-ben, a hírhős városban született. Középiskolai tanulmányait a Kecskeméti Református Gimnáziumban végezte, ének-zene-könyvtár-pedagógia szakos tanári diplomáját 2015-ben a Szegedi Tudományegyetemen szerezte. 2014 decembere óta a megyei könyvtár munkatársa, 2022 januárjától az intézmény igazgatóhelyettese. Könyvtárosi munkája mellett tanulmányt írt a Kodály-koncepcióról, Beethoven 5. szimfóniájáról, előadást tartott többek között a bécsi klasszika hangszeres műfajairól és Erkel Ferenc Bánk bán című operájáról. A lajosmizsei katolikus templom énekkarának és a Katona József Könyvtár Kórusának vezetője. Sokéves csendes, precíz és szeretettel végzett áldozatos szolgálatáért 2021-ben a Lajosmizsei Római Katolikus Egyházközség nagydíját, a Szent Vendel-díjat is átvehette.

Az új elnök elmondta: *„Megtisztelő, hogy ilyen kiváló emberekkel dolgozhatok együtt, és tudom, hogy mindenben számíthatok a segítségükre.”* Hozzátette: *„Kecskemét zenei életében vannak törésvonalak, nézeteltérések, amelyek adódhatnak szakmai irigységből, személyes sértettségből vagy egész egyszerűen kommunikációs problémából. Elsősorban azért vállaltam a feladatot, mert azt gondolom és azt tapasztaltam az elmúlt években könyvtári munkám során, hogy mindenkivel együtt tudok dolgozni és össze tudom hangolni a szakma képviselőit. A Kodály-ügy, az értékes és érvényes kulturális programok ügye érdekében félre kell tenni vélt és valós sérelmeinket, együtt kell dolgoznunk!”*

A szervezet helyi tagcsoportjának megválasztott új elnöksége a jól működő hagyományok megtartása mellett célul tűzi ki a tagság élő, aktív közösséggé való alakítását rendszeres kommunikációval, zenés, beszélgetős összejövetelekkel, és a jövőben kiemelt hangsúlyt fektetnek új, potenciális tagok megszólítására. A közgyűlés utolsó perceiben arról is döntöttek a jelenlevők, hogy a Kodály Iskola idén januárban szintén

KÓTA-díjjal jutalmazott tanára, Szűcs Magdaléna javaslatára megkülönböztetett figyelmet fordítanak a fiatalabb korosztály bevonására. Üzenetük tömören a következő: „Aki úgy érzi – legyen muzsikus vagy műkedvelő –, hogy szívesen állna a Magyar Kodály Társaság által képviselt értékek mellé vagy akár ötleteivel is segítené a munkát, keresse bátran az elnökség tagjait és csatlakozzon a szervezethez!”

Varga Géza
a Magyar Kodály Társaság
Kecskeméti Tagcsoportjának
korábbi elnökségi tagja

Nyíregyházán vendégünk volt Sinka Krisztina operaénekesnő

•••

A Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Tagcsoportjának áprilisi rendezvényén, a „beszélgető-sorozatban” Sinka Krisztina Artisjus-díjas és Szilvássy Margit-emlékdíjas operaénekesnő volt a vendég.

Magával a sorozattal az volt a célunk, hogy az opera régióinkban is működő, kiemelkedő előadóit, egyedi művészi pályájukat minél szélesebb körben ismerhessék meg a komolyzene kedvelői. Első vendégünk Mohos Nagy Éva Liszt Ferenc-díjas opera-énekesnő, professor emerita volt.² Három és fél éve hallhattuk tanítványait, akkor még a Móricz Zsigmond Könyvtár konferenciatermében. Sokan kérdezték, hogy mi lett a tehetséges fiatalokból? Az akkori főlépők legfiatalabbika, a Kínából való szoprán Yuxiu Yang már lediplomázott, a Zeneakadémián tartott oratórium- és dalestjét élőben közvetítette a média. Bozi Benjamin és Grega Csaba több rangos koncert közreműködője volt, de Mozart operák szerepeiben is bemutatkoztak. Bozi Benjamin már rendezőként is debütált: Debrecenben vitte színre Mozart: *Színigazgató* c. művét. Grega Csaba az osztrák főváros által rendezett *Wiener Klassiker*

2 A vele készült interjút lásd: „A végzet hatalma” alcímmel a *Magyar Kodály Társaság Hírei* 2019/4. számának 34–35. oldalán.

nemzetközi versenyen nyert I. díjat. Dargó Gergely számos hangverseny után ma már a Magyar Állami Operaház magánéneke, Offenbach: *Hoffmann meséi* című operájában volt hallható, de Menotti- és Mozart-operában is fellépett már.

A pandémia okozta kényszerszünet után most, áprilisban Sinka Krisztina volt a vendégünk, akivel úgy állapotunk meg, hogy előbb egy tíz tételből összeállított ária- és dalműsor csendül föl, azután következik maga a beszélgetés, amit majd egy „meglepetés” zár.

Sinka Krisztina nem ismeretlen a nyíregyházi közönség előtt, hisz énekelt már a Bencs Villában, a VIDOR Fesztivál keretében, Szőnyi Erzsébet Ünnepi koncertjén, zenés áhítatokon, az Evangélikus Nagytemplomban és a Magyarok Nagyasszonya római katolikus társszékes-egyházban, no és legutóbb a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karán, a „80 perc alatt a Föld körül” vendégeként, amit a Kölcsey Televízió is rögzített, s februárban főműsoridőben már le is adott.

Az esten közreműködött Dóri Eszter Zita, aki a Zeneakadémián Falvai Sándor tanítványaként szerzett zongoraművészi, majd Sebestyén Jánosnál csembalóművészi diplomát. Zongoristaként közreműködött hangversenyeken, zenés produkciókban: többek között a Bartók-zeneházban, vagy a Nemzeti Filharmonikusok által rendezett „Próbatermi vendégség” című műsorokban, melyeket a Magyar Rádió és az M5 is közvetített.

Sinka Krisztina a koncert első részében Robert Schumann *In der Fremde* c. dalát adta elő a *Liederkreis*ből, majd az *Ich folge dir gleichfalls* következett Bach János passiójából, ezután Almirena áriája, a *Lascia ch'io pianga*, Händel *Rinaldo* c. operájából. A Kodály Társaságnak szóló személyes ajándékként csendült föl az *A csitári hegyek alatt* Kodály feldolgozása, az első rész végén pedig Kósa György kínai dalciklusából az *Elválás a déli öbölnél* c. dal.

Ezután Dóri Eszter Zita Alessandro Marcello 3. oboaversenye alapján Johann Sebastian Bach által csembalóra átírt *Adagio*ját adta elő, zongorán.

A második részben Sinka Krisztina híres Puccini operaáriákat énekelt: a *Bohémélet* című operából Mimi áriáját, majd Musette keringőjét. A *Pillangókisasszony* című operából pedig Csocsoszán áriáját, az *Un bel di vedremo* kezdetű lírai csodát. Koncertjét a 150 éve született Szergej Rachmanyinov *Vocalise* című dalával zárta.

A jó hangulatú, ám mély emberi pillanatokban is gazdag beszélgetésben megtudhattuk, hogy került „a kis Krisztina” közel a zenéhez,

Sinka Krisztina, dr. Sipos László, Dóri Eszter Zita

hogyan lett oboistából énekes, s hogyan nyert felvételt a Zeneművészeti Egyetemre, ahol két diplomát is szerzett (énekművész-művésztanárít, majd operaénekesít). Szeretettel emlékezett meg tanáiról, Andor Éváról és Komlóssy Erzsébetről. Szó esett, a többször elnyert Fischer Annie-ösztöndíjről, majd a rómaiáról és a londoniról is.

Képet kaphattunk a Magyar Állami Operaházbeli főszerepeiről, melyek közül legemlékezetesebb Puccini *Bohéméletének* Mimije volt, Medveczky Ádám vezényletével. Eötvös Péter: *Három nővér* c. operájában pedig – amiben Irinát alakította – az Oscar-díjas Szabó István rendezte.

Mesélt külföldi fellépéseinek fényes és emberi pillanatairól, hisz Kolozsvártól az angliai Wottonig, Neuchâtelről Zágrábig, Bukaresttől Londonig sok-sok helyen énekelt. Kedves partnere volt többek közt Timothy Bentch is.

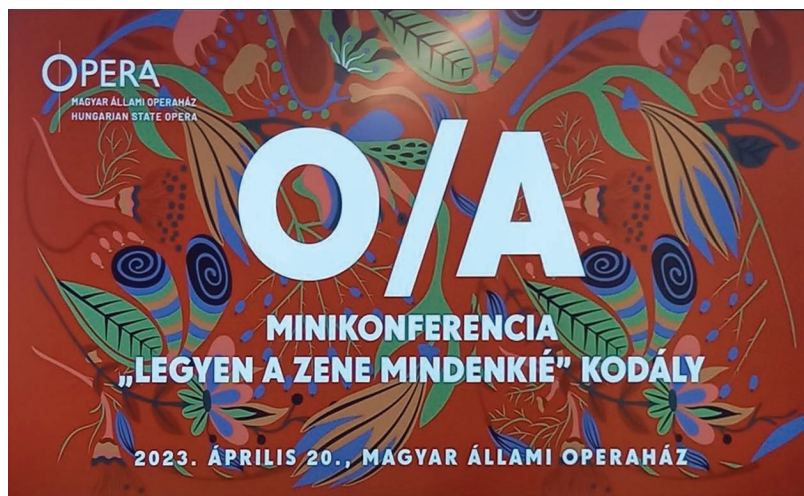
Mint a Nyíregyházi Egyetem Zenei Intézetének adjunktusa és magánénektanára mély átéléssel beszélt a tanár személyiségformáló, tehetségeknek szárnyat adó szerepéről, s nagy-nagy felelősségéről.

A beszélgetés végén Caccini *Ave Mariája* csendült föl, melyet – a beszélgetős esttel együtt –, vastappsal köszönt meg a közönség.

dr. Sipos László
docens, az MTA köztestületi tagja

O/A Minikonferencia a mindennapos éneklésről

A Magyar Állami Operaház immár harmadik alkalommal hívta eszmecserére azokat a szakembereket, akik a maguk szakterületén azért tevékenykednek, hogy a fiatalokat minőségi művészetekhez, ezen belül elsősorban a színvonalas énekkultúrához szoktassák, így bevezessék őket abba a csodálatos világba, mely az éneklés örömén keresztül nyíthat meg számukra.

Különös környezetben, a Magyar Állami Operaház jelmeztárból konferenciateremmé átalakított Medgyaszay-termében dr. Ókovács Szilveszter főigazgató nyitotta meg a konferenciát 2023. április 20-án, különböző területekről érkezett zenepedagógusok, tankerületi vezetők, zenei szakemberek, örvendetesen nagyszámú érdeklődő jelenlétében. Idén annyian jelentkeztek, hogy sok jelentkező nem is jutott be a konferenciára a terem befogadóképességének korlátai miatt.

Az első előadást az Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesületének elnöke, Nagy Jenőné főiskolai adjunktus tartotta „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” címmel. Vetítéssel gazdagon illusztrált eszme-futtatásában kifejtette, hogy a minősített alternatív óvodai program miként viszi tovább Kodály szellemiségét a XXI. században.

A konferencia leglátványosabb programjaként a Magyar Állami Operaház gyermekkarának bemutatója következett. Hajzer Nikolett karvezető előadásában kitért arra, hogy az immár 150 tagot számláló kórus napi munkájában és színpadi tevékenységében miként lehet összehangolni a jelentősen eltérő korosztályok munkáját, hogyan építik be a kisebbeket a színházi produkciókba, meddig tarthat a gyermekkari tagság – különös tekintettel a fiúk mutálásának problematikájába. Előadását a jelenlévő mintegy 50 fős gyermekkar több műsorszám eléneklésével színesítette, fókuszban a repertoáron lévő János vitéz részleteivel.

Ezt követően Várszeginé Dr. Gáncs Erzsébet, a Széchenyi Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai-, Humán- és Társadalomtudományi Karának egyetemi adjunktusa kooperatív technikákat ismertetett a zene-történeti korok feldolgozásában.

A városligeti Magyar Zene Háza zenepedagógiai koncepcióját három előadó ismertette. Elsőként Dr. Batta András, az MZH ügyvezető igazgatója informatív, különösen érdekes előadást tartott az új intézmény alapkoncepciójáról, célkitűzéseiről, működési struktúrájáról, az általános zenei nevelésben betöltött szerepéről, valamint a tartalmi koncepcióval kölcsönhatásban élő épület megszületéséről, szerkezetéről, működéséről. Kitért a Magyar Zene Háza által tudatosan felvállalt különösen széles műfaji gazdagság előnyeire.

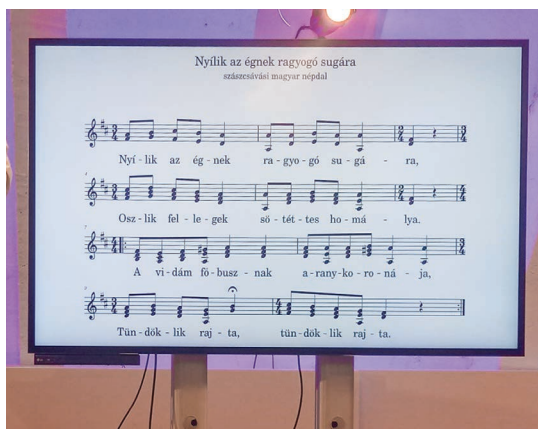
Munkatársa, Severinghaus Artemisz, az MZH zenepedagógiai csoportjának vezetője fiatalos lendülettel ismertette új szemléletű pedagógiai módszertanát, műfajokra és metodikára különösen nyitott felfogását, valamint az első év tapasztalatait.

Tarr Ferenc számolt be a MZH családi programjairól, melyek külön, igen hangsúlyos fejezetet képviselnek az intézmény programpolitikájában. Az első esztendő visszaigazolta, sőt, egyes programok esetében felülmúlta a várakozásokat.

Dr. Mindszenty Zsuzsánna, az ELTE BTK Zenei Intézetének docense, a KÓTA társelnöke a kodályi koncepció mai működési lehetőségeiről beszélt elkötelezetten. Méltatta a művészet megtartó erejét, és hitet tett a nemzeti identitás kiemelt fontosságáról és megtartó erejéről – harmóniában a globalizált világgal.

A konferencia utolsó előadójaként Dr. Tóth Árpád egyetemi és középiskolai tanár, karnagy, a Kórusok Éjszakája megálmodója impulzívan, humoros, sodró lendületű előadásában ismertette különféle oktatási szinteken szerzett tapasztalatait a zenetanítás rögös, mégis örömteli gyakorlatáról, kitérve az énekoktatás számos szegmensére. Végül aztán minden résztvevő örömeire közös dalolást vezényelt saját hárfakíséretével – így stílusosan együttes énekléssel, jó hangulatban zárult a konferencia.

A minikonferencia ismételt és egyre nagyobb sikere nyomán az Operaház a következő közös alkalmat 2024 tavaszán még nagyobb létszámmal tervezi megtartani – töretlenül bízva abban, hogy a számos aggasztó jelenség ellenére az éneklésnek, az énektanításnak és énektanulásnak szép jövője van „Kodály Zoltán országában”.

*Kákay István
a Magyar Állami Operaház képzési vezetője*

A debreceni Hármas Jubileum képei

...

Legutóbbi számunkban sajnálatos módon lemaradtak a fényképek a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakgimnázium és Zeneiskola, AMI hármas jubileuma (2022. december 16.) cikkből. Pótoljuk, elnézést kérünk!

A meghívott, egykori növendékeink – a beszélgetés résztvevői (balról jobbra): Stefánné Nagy Anna szolfézs-zenelmélet tanár, T. Potzner Veronika, Lévai Enikő, Dr. Borzási Márk, Péter Bence, Sutyák János, Tabajdi Ádám, Vasné Katona Adrienne szolfézs-zenelmélet tanár, karnagy (Fotó: Villás Péter)

Kodály Zoltán Ifjúsági Vegyeskar, Vasné Katona Adrienne karnagy, szolfézs-zenelmélet tanár (Fotó: Villás Péter)

Gulyás Botond ének szakos növendékünk és Kodály Zoltán Ifjúsági Szimfonikus Zenekar kamaraegyüttese Nagy Máté karmester, zenetörténet tanár vezénnyel (Fotó: Villás Péter)

REGISTRATION IS OPEN!

EARLY-BIRD REGISTRATION
EXTENDED TO MAY 1, 2023

26th Symposium Celebrating 50 Years

50
1973
2023

Connecting
Humanity
Through
Music
ikssymposium2023.org

International
Kodály
Symposium
July 31 - August 4, 2023
Los Angeles, CA USA

COLBURN
UNIVERSITY

International
Kodály
Society

WWW.IKSSYMPIUM2023.ORG

BÚCSÚZUNK

Párkai István

Gyászbeszéd Párkai István temetésén

...

*„A halál éje rám borult, / De virradt a te fényed,
És messze űzött éjt, borút / A béke, üdv és élet.
Most ragyog, éltet már a hit. / Ó, áldom szép sugáraid,
Én lelkem napja, Jézus!”³*

Tisztelt Családtagok, Barátok, Munkatársak, Akadémikus társaim!
Tisztelt Gyászoló Gyülekezet!

Johann Sebastian Bach egyik koráljának az evangélikus énekeskönyvben található fordításával emlékezem, a Magyar Művészeti Akadémia nevében a tisztelt és szeretett Tanár úrra, Párkai Istvánra, a nagyhírű Fasori Evangélikus Gimnázium egykori diákjára, a Zeneakadémia professzorára, a Nemzet Művésze. Megtiszteltetés számomra, hogy a Magyar

Művészeti Akadémián akadémikus-társars; karmesterként, zenészként pedig tanítványa és kollégája is lehettem.

Egy évtizeddel ezelőtt, 2013-ban lett Tanár úr a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja; méltán, hiszen azok közé tartozott, kiknek életműve több mint fél évszázadon át, megkérdőjelezhetetlenül építette az egyetemes és magyar kultúrát. E nagyívű építkezés jellemezte a munkásságát karvezetőként, oktatóként, pedagógusként is: határtalan munkabírással formálta a rábízott közösségeket. Egyéneket és csoportokat egyaránt segített ab-

3 Evangélikus Énekeskönyv 161. ének, 3. vsz. <https://enekeskonyv.lutheran.hu/enek161.htm>

ban, hogy egyre magasabb szintű művészi produkciókat létrehozva, egyre gazdagodva és gazdagítva, folyamatosan értéket teremtve legyen jelen köztünk. Egyszerre volt a művészeti és a művészet általi nevelés legendás képviselője. A *kórusvezénylés alapjai* című munkája megke-
rülhetetlen mind a mai napig.

Tanár úr nemcsak a nemzetközi kortárs darabok felfedezőjeként és bemutatójaként vált ismertté, de számos magyar zeneszerzőt – köztük nála fiatalabb alkotókat – biztatott új művek komponálására, hazai és külföldi bemutatkozási lehetőséget biztosítva ezáltal számukra. Zeneszerzőink kitüntetésnek tekintették, ha Párkai tanár úr méltónak tartotta darabjaikat arra, hogy kórusműsoraiban szerepeljenek. Lankadatlan kíváncsisággal viseltetett az újdonságok iránt és fokozottan fogékony volt a kiváló zenei minőségre – ezért, amíg tehetette, folyamatosan látogatta a különlegességeket ígérő koncerteket is.

Karvezetőként különös szeretettel szólaltatta meg francia szerzők alkotásait. Olyan kiemelkedő művek hangozhattak el általa először hazai előadásban, mint Paul Hindemith *Miséje*, Ligeti György *Lux aeterna*-ja; Benjamin Britten *Sacred and Profane* és Leonard Bernstein *Jeanne d'Arc* című műve. Számos rádió- és hangfelvételt készített különböző együttesekkel, ezek közül is megemlíteném Matteo Simonelli *Buda felszabadítása alkalmából írt miséjét*, Josquin des Prés *Chansonjait*, Giacomo Carissimi *oratóriumait*, Giovanni Battista Mosto *Gyulafehérvári madrigáljairól* készült sorozatát, Lajtha László *kórusműveit* és Olivier Messiaen *Cinq Rechants* című művének felvételét.

A Liszt Ferenc Kamarakórust 1963-tól, 30 éven át vezette. Kórusaival nemcsak részt vett különböző versenyeken, de hazai és nemzetközi kórusversenyek zsűrijének is gyakran tagja volt – például Debrecenben, Goriziában, Arezzóban, Tolosában, Tours-ban, vagy éppen Corkban. Nemzetközi kurzusokat vezetett Németországban, Olaszországban, Ausztriában, Franciaországban, az Amerikai Egyesült Államokban. Nem csupán elméletben támogatta a karvezetői továbbképzést, de több tanfolyam vezetőjeként is ismert volt – ezek közül a híres Corvin téri karnagyképzőt 30 éven át irányította.

Jól tudjuk, hogy a fiatal és „érettebb” felnőttek tanítása szüntelen naprakészséget és frissességet követel – ezt a kihívást Párkai tanár úr őszinte örömmel, magas szinten, eleganciával és szilárd tartással, az általa fontosnak tekintett értékekhez való ragaszkodással teljesítette hosszú évtizedeken keresztül. Szakmai tudása, társművészetekben jártas, zenész berkeken belül híres műveltsége, széles látóköre mellett

kollégái, tanítványai remek és egyéni humorát, tömören megfogalmazott észrevételeit, „intelleit” is őrzik emlékezetükben. Régi tanítványai sorsát évtizedeken keresztül figyelemmel kísérte, memóriája e területen is híres volt: egyike volt a Zeneakadémia azon tanárainak, akik szinte minden este koncertre jártak. Mindenről és mindenkiről tudott, ki hol tart épp zenei pályáján.

Hét esztendővel ezelőtt, 2016-ban televíziós közvetítés örökítette meg, ahogyan a budai ciszterci Szent Imre templomban Mozart *Requiem*-jét vezényelte. A koncert után – melyet a Tanár úr egészségi állapota miatt ülve vezényelt végig – egy ugyancsak javakorabeli, Kossuth-díjas karmesterünk megrendülten jegyezte meg: „*Most is tanultam tőle.*”⁴ Széles látókörére kiváló példa a Magyar Művészeti Akadémián 2014-ben, 86 évesen megtartott székfoglaló előadása, melyet a tőle megszokott szuggesztív előadásmóddal és világos felépítéssel „*Eltérő szerzői megközelítések J. S. Bach, Hugo Distler és Hugo Wolf azonos szövegű darabjainál*” címmel tartott. Cseppet sem meglepő, hogy ennek az előadásnak zárszavában is az elemző munka folytatására, kiegészítésére biztatta a „kíváncsi kutatókat”.

A Tanár úr és Akadémikus úr szakmai és emberi igényessége, kitartása, az újdonságok iránti töretlen érdeklődése megerősítő példa számunkra! A gyászon és fájdalomon túl adjunk hálát is most: életéért és tanításáért!

Párkai István Liszt Ferenc-díjas és Kossuth-díjas karnagytól, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjától, a Nemzet Művésztől a Szentírás utolsó könyvének szavaival búcsúzom:

„*Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, ezt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.*”

Tanár úr, Akadémikus úr: nyugodj békében!

Vashegyi György
MMA elnök

4 Vigh Marianne szíves közlése

A tanítvány búcsúja Párkai Istvántól

•••

Kedves Mária, tisztelt gyászoló Család, Rektor Asszony, Elnök Úr, Kedves Barátaink!

2014-ben Párkai István professzor úr arra kért, hogy írjam meg a laudációját a Magyar Művészeti Akadémiai székfoglalójához. Milyen megtisztelő és örömteli feladat volt ez, hiszen életének fényesen világító művészi és tanári erényeit kellett összefoglalnom!

Most, szeretett tanárom ravatalánál, nagyon nehéz a búcsúzás!

A Zeneakadémián öt éven át Párkai István tanítványa lehettem. Csoportunk rajongott érte, benne nagy tudású, bölcs művészt ismertünk meg, aki következetes és igényes feladatokat adott nekünk, és ezeket szigorú mércével ítélte meg. Bírálata néha kemény szavakkal fejezte ki, de mi nagyon igyekeztünk, mert tanulni és megfelelni vágytunk, és milyen öröm volt, amikor egy-egy szűkszavú elismerést vívtunk ki tőle. Büszkéek voltunk, hogy a tanítványai lehettünk.

Később, a saját kórusaink bemutatkozásakor is meghatározó volt a tanár úr véleménye. Mindig megtalálta az előadásokban a szépet, a jót, és biztatást adott, – ugyanakkor rámutatott a lehetőségekre, amelyekkel tovább fejlődhetett a zenei munkánk. Tanácsai egész életünkre szóltak. Soha nem szűnt meg az a törekvése, hogy fölbecsülhetetlen tudását, repertoár ismeretét és tapasztalatait átadja nekünk.

Honnan eredt az ő szellemi kincstára?

Csodálatos memóriáját az érték, a szépség iránti érdeklődése gazdagította. A zene mellett a társművészetek és a tudomány területén is tájékozott volt. Műveltségében kiemelt helyet kapott az irodalom, a nyelv, a szöveg fontossága, – a magyarral együtt öt nyelven beszélt. Sokan emlékezünk arra, amikor 2001-ben, a 2. Nemzetközi Monteverdi Fesztiválon előadást tartott. Gondolatait először magyarul mondta el, majd azokat rögtön fordította angolra, németre és franciára. Ámulattal hallgatta őt a népes szakmai közönség.

Párkai István minket, kollégákat is tanított. Amikor már magam is vele dolgoztam a Zeneakadémián, közös célunk volt, hogy a tanszéki eseményekre meghívjuk az ország karnagyait, énektanárait és a diákjaikat, – sőt számos külföldi hallgatót is. Ő mindig bátorított minket a nagy tervek megvalósításban. A „Zengő csudaerdő” sorozatunkban kiváló hazai karvezetőket mutattunk be az ifjúságnak, itt az első vezénylő Párkai István volt.

Párkai István, Kollár Éva, Tardy László

Alma Materünkben híres külföldi karnagyok tartottak mesterkurzusokat. Európa számos országából, sőt Amerikából hívtuk meg őket, akik saját hazájuk zenéjét tanították, és végül nagyszerű koncerteket adtak diákjainkkal. A rendezvényeink hívószava akkor is Párkai István professzor volt.

2000-ben, a magyar tanárképző intézmények kórusainak részvételével koncertsorozatot rendeztünk a Zeneakadémián és a Mátyás templomban. 16 kórus műsorából történelmi jelentőségű CD született, „*Angyalok és pásztorok*” címmel. A hangfelvétel nagyszerű előadásokat örökített meg, amelyeknek a csúcspontja Kodály Zoltán: Liszt Ferenchez c. alkotása volt. Vörösmarty Mihály szavai, Párkai István keze alatt, az összkari előadásban drámaian izzottak: „*Állj közénk!*” – harsant a kiáltás, amely ma is visszhangzik a fiatal muzsikusok felé!

A „*Zengő csudaerdő*” népballada záró sorából örökérvényű biztatást kapunk:

„Csudaerdő mélységiben...
 ág-sípok sípúlása, lomb-hárfák susogása, ...
 mind azt sírja, mind azt ríja:
 mért hagyja el minköt szép fejedelöm fa?
 Ekkor felfelele és fennhangon szóla vezérlő vezérük, szép fejedelöm fa:
 Ágaim, lombjaim, köröskörül bokraim! Hajtásim! Pajtásim!
 Erdő gyászba nem borul, inkább csak tovább virul, mindig csak megifju!
 Szeretet volt bennem, semmivé NEM lettem!
 Életünknek sok-sok ága, – nincs hiába sok virága, – nincs hiába koronája!

Szeretett Tanár úr! A muzsikád, a tanításod, életpéldád tovább fénylik bennünk! Nyugodj békében!

Kollár Éva

MEGHÍVÓ

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tisztelettel meghívja Önt és partnerét az

ALMA MATER KÓRUS – IN MEMORIAM PÁRKAI ISTVÁN című koncertre.

Az esemény kezdési időpontja és helyszíne:

2023. április 13., csütörtök 19:30

**Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Nagyterem
(Budapest, VI. Liszt Ferenc tér 8.)**

Másor:

Franck: h-moll korál

Duruflé: Requiem, op. 9

Közreműködők:

**Ács Dávid László (orgona), Busa Gabriella (mezzoszoprán), Pásztor Péter (bariton)
Alma Mater Kórus**

Vezényel:

Somos Csaba

A Liszt Ferenc Kamarakórusban énekeltem

...

A kamarakórus 1963-ban alakult, eredetileg alkalmi társulás volt (ha jól tudom, egy zeneszerző növendék művének előadására szerveződtek), de megbabonázva az együtt éneklés élményétől együtt maradt a társaság, vezetőjük pedig Párkai István tanár úr lett.

Én 1964-ben lettem zeneakadémiai hallgató (nem is annyira „hallgató”, mint – szép emlékeim szerint – állandóan éneklő...). Mindjárt az év elején, néhány közös kargyakorlat óra után odajött hozzám Tanár úr, és megkérdezte, hogy szeretnék-e a Liszt Ferenc Kamarakórusban énekelni. A hirdető táblán volt egy erre vonatkozó felhívás, hogy a Kamarakórus várja énekesek jelentkezését, mi egy barátnőmmel el is határoztuk, hogy majd jelentkezünk, de Tanár úr megelőzött meghívásával. Persze igent mondtam azonnal! Tanár úr egy rövid meghallgatást rendezett, a szép hangú Fodor Évával kellett együtt énekelnem, hogy lássa, jól szól-e a hangunk együtt. Szerencsére jól szólt...

Ettől kezdve 11 éven keresztül voltam a Kamarakórus tagja, mert az 1969-es diplomázásom után is járhattam, csak az 1975-ben kezdődő kaliforniai tanításom miatt hagytam ott az együttest. Amikor 1977-ben hazatértem „Kodály missziómból”, még sokszor énekeltem velük, Tanár úr el-elhívott rádió-, lemezfelvételekre.

Tehát: Kamarakórus! Minden szombaton délután volt a próba, mert akkor még szombaton volt tanítás, így a vidéki kórustagok nem utaztak haza. (Jóval később kedd este lett a próba, Tanár úr gyakran mondta, hogy visszasírja a szombati próbák nyugodt légkörét). Ha tizenegy éven keresztül énekelsz egy alapjában öt éves rendszerű intézményben, akkor sokakkal kerülsz kapcsolatba, mégpedig a kórusokban általában megélt afféle testvéri kapcsolatba. Amikor elsőéves voltam, Tardy Laciék voltak ötödévesek. Mire én ötödéves lettem, ha jól emlékszem, Hartyányi Juditék voltak a „kicsik”. Aztán én még hat éven keresztül fogadtam szívembe a mindig érkező elsősöket. Ma is mindig örömmel találkozunk azokkal, akikkel régen együtt énekelünk. Az én időmben csodálatos kórus volt együtt. Mindnyájunknak életre szóló emlékei vannak abból az időből. Minden újdonság volt! Tanár úr olyan repertoárt énekeltetett velünk, ami példátlan volt mások számára. Mind a művek szépsége, mind a meny-

nyisége elképesztő kincset jelentett nekünk. Ezekkel táplálva lelkünket-szellemünket igazán gazdagító dolog volt kamarásnak lenni.

Amikor manapság már nem bonyolult kóruskottákhoz jutni, akkoriban bizony nem lehetett könnyű kiszolgálni minket kottákkal. Gyakran mentem a Könyvtárba, ahol rendszerint ott ült Tanár úr, és szólamokat másolt (kézzel, kottapapírra). De emellett Fodor Éva is rendíthetetlenül írta a rotalemezeket, hogy azokról lehessen sokszorosítani a kóruskottákat. Olyan kottákkal találkoztunk a Könyvtárban, amelyeket máshol nem láttunk. A Wüllner gyűjtemény nagyszerű partitúrája csak Tanár úrnak járt. Nekünk a nyomtatott szólamkották jutottak (mint egy zenekari anyag...). És ott voltak a régi mesterek összkiadásai. Mint egy kincsesbánya. Nem lehetett győzni! A Kamarakórusban való éneklésünk mellett minden évben rendeztünk kamaraének versenyeket is. Az ezeken szereplő kis együttesek évfolyamokból jöttek létre. A készülés jelentős időszakában állandóan a Könyvtárban voltunk, mindenféle – általunk addig nem ismert – szerzők kottáit vettük ki, hogy megküzdjünk műveikkel.

A régi zenei művek közül most szívesen emlékezem a nagy Lassus sorozatra, a Szent Péter könnyei-re. De fantasztikus dolog volt Heinrich Schütz művészetével is találkozni. Mivel a kórusban mindenki olvasta a kottát, nagy formák, kettős kórusok megszólaltatása nem volt elérhetetlen álom, hanem valóra vált álom volt! Mindig talált olyan érdekességeket a magyar zene történetében is, melyeket más kórusok műsorában nem lehetett hallani: Battista Mosto: Gyulafehérvári madrigáljai vagy Matteo Simonelli: Missa Buda Expugnata.

A 20. század nagy karirodalmából is énekeltünk csodákat: Poulenc Figure Humane, Messiaen: Cinq Rechants vagy Eben: Varázsige a kedves megbűvölésére. Ó, és a Hindemith Mise! Óriási dolog volt a megtanulása! A Filharmónia akkori Kamaratermében, a Semmelweis utcában énekeltük, zsúfolásig telt ház előtt. Nagy sikere volt. Egy ilyen mű előadása után nem lehet ráadást adni. Vagy mégis? Tanár úr zsenialitása kellett hozzá, hogy mégis találjunk megoldást: egy Bach korál hangzott el lehelet-halkan: Befiel du deine Wege....És természetesen a kortárs magyar zeneszerzők művei, melyeknek gyakran ősbemutatói voltunk: Dubrovay László, Kocsár Miklós, Orbán György, Ligeti György. Éppen Ligeti György Lux aeterna-ja volt az a mű, melyet az egyik Pécsi Kamarakórus Fesztiválon énekeltünk. Általában mi nyitottuk meg a Fesztiválokat mint díszvendégek. Ez alkalommal a konferálásban megjegyezték, hogy mint ahogy a kedves közönség látja, a Kamarakórus Fesztivál írott szabálya szerint való „szabályos” 30 fő helyett a Liszt Ferenc Kamara-

kórus ezúttal 32 fővel áll színpadra. Ez pedig azért van így, mert Ligeti művét énekelik, mely 16 szólamos, szólamonként 2 fő énekel. Nos, ennek a műnek az otthoni utolsó próbáján kérte Tanár úr, hogy most az ő kedvéért énekeljük el még egyszer az egészet, mert szeretné kipróbálni, hogy tudja-e kívülről vezényelni. A földi halandók túlnyomó többsége valószínűleg még soha nem találkozott Ligeti Lux aeternájának a kottájával.

Szólamonként nagyon lassan, óvatosan halad előre a zene, nyújtott ritmusok, tartott hangok, mindez 16 szólamban. Tanár úr kezdte vezényelni, egyszerre csak az akkor elsős Mészáros Erzsébet (ha jól emlékszem, hogy ő volt) hangosan elnevette magát. Mindenki megdermedt... Tanár úr kedvesen: „Mi van, Siske?” „Ha Tanár úr nem lapoz, én nem tudom, hol tartunk!” Tanár úr nem lapozott a művek vezénylésekor. Mindig mindent kotta nélkül vezényelt. Hihetetlen szorgalommal és memóriával, nekünk örökre példát adva, hogy kellene...

Sok hangversenyen énekelünk. Egyszer az Urbanisztikai Társaság meghívásának tettünk eleget. Ó, mi tudatlanok, amikor mondta, hova megyünk, többen rákérdeztünk, hogy hová? az az „urbanisztika” akkor sehogyan sem hangzott nekünk. Ilyeneket mondott, hogy approximative, megint nevetgélünk. Érdekes lehetett neki egy társaság, akik a kóruséneklés magas-iskoláját nála járják, nagy buzgalommal, óriási lelkesedéssel, váratlan hiányosságokkal.

Téli „edzőtáborba” mentünk Visegrádra! Frank Martin Le Vin herbé művét tanulmányoztuk az emeletes ágyak tetején. Fantasztikus nagy hó volt, este botorkáltunk föl a Fellegvárba. Egy másik alkalommal Miskolcon szerepeltünk, a hangverseny után azonmód, ahogyan a színpadon álltunk fölmentünk egy turistaházba, a szálláshelyünkre. Hideg volt, esett az eső. A lányok szép topánkája szenvedte a nagy sarat. Persze visongtunk, Tanár úr pedig szép békésen bandukolt fölfelé. Az én időmben külföldre még nemigen mentünk. Egyszer voltunk Újvidéken, egyszer pedig Saarbrückenben, ott rádiófelvételt is készítettek velünk. De leggyakrabban országon belül mentünk vendégszerepelni. Tanár urat mindenhol nagy tisztelettel és szeretettel fogadták. Mi pedig mindig büszkék voltunk, hogy ilyen Mesterünk van. Kedves, jó humorú, fegyelmezett, melegszívú személy volt, mindnyájan nagyon szerettük.

Annak a korszaknak az egyik csúcsa kétségkívül a Bach János Passió lemezfelvétel volt. Lehel György vezényelte, akinek nagy vágya volt, hogy elvezényelhesse ezt a művet. Pannonhalmán volt a lemezfelvétel, a Boldogasszony-kápolnában, mert ennek a kis templomnak van egy Bach korabeli orgonája, melynek hangjára vágytak a zenei vezetőink. Győrben laktunk, minden reggel autóbusszal vittek ki Pannonhalmára, délutánig folytak a felvételek. Amikor nekünk szünetet rendeltek, kiraktak egy hosszú gyászdrapériát a fűbe a kápolna mellé, hogy ott pihenjünk. Ez varázslatos volt. Feküdtünk a napon, kihallatszott a kápolnából az éppen fölvetelben lévő szóló tétel. Bachban fürdött a lelkünk. A János Passiót ősszel Budapesten énekeltük hangversenyen. Lehel mindnyájunknak adott egy róla készített fényképet, melynek a hátára saját kezűleg írt egy korál részletet a Passióból.

Szép emlékeinkké váltak a jubileumi hangversenyek. Ilyenkor ismét összejöttünk, néhány próbával elővettük a legszebb, néha legnehezebb műveket, ő pedig vezényelt minket, mindnyájan éreztük, hogy egybenyílt a Menny a földdel számunkra.

Tanár úrral sokszor találkoztunk. Kórushangversenyek, fesztiválok alkalmával. Vagy a MŰPÁ-ban, ahová gyakran elment. Mondogattuk is, hogy amelyik hangversenyen nincs ott Tanár úr, az nem számít... Saját személyes élményeink is vannak bizonyára sokunknak. Amikor egy-egy előadás közérdekűvé vált a szerző, a mű vagy a hangverseny fontossága miatt. Számomra az egyik legizgalmasabb zenei feladat Szőnyi Erzsébet Missa misericordiae – Requiem művének ősbemutatója volt. Erzsébet néni kimondottan a Liszt Ferenc Kórusnak (egyházi kórusom) és nekem ajánlotta a művét, melyet elhunyt férje és fiai emlékére komponált. Az előadásra sokan eljöttek. Zenész társadalmunk színe-java ott volt.

Ilyen közönségnek fölemelő és egyben izgalmas dolog énekelni! Tanár úr is ott volt. Az előadás után jószívvel, jó szóval gratulált.

Ahogy írom az emlékeimet, egyre több jut eszembe. De a cél Tanár úr emlékének fölidézése kamarakórusos életünkben. Mindnyájunknak megvan a saját története, a saját emlékei is Tanár úrral. Amikor a temetésén találkoztunk, elámulhattunk azon, hogy milyen nagy családot nevelt föl a karnagyokból. Mindnyájan kicsit (nagyon is) testvérként voltunk ott jelen. Mondogattuk is, hogy mennyivel nagyobb öröm volna most, ha énekelni jöttünk volna össze, az Ő vezényletével! A hatvan éve alakult Kamarakórus tagjai közül sokan előre mentek már, hogy legyen kit vezényelni szeretett Mesterünknek, aki örökre beírta magát a magyar zene, a magyar kórusélet történetébe és mindnyájunk szívébe!

Farkas Mária

„Megszállottak mindig lesznek ...”

Búcsú Párkai Istvántól

•••

Párkai István a Zeneakadémia négy utolsó évében karvezetés tanárom volt a Zeneakadémián. Ő volt az, akitől a legtöbbet tudtam meg a zenéről, akkor is, ha aztán az élet engem más területekre sodort. Párkai István Kossuth-díjas, a Nemzet Művésze, az MMA tagja, a Zeneakadémia professzor emeritusa itt hagyott minket. Kitől fogunk ezután kérdezni?

Bármit meg lehetett tőle kérdezni. És válaszolt is. Amikor abba a helyzetbe kerültem, hogy a doktorátust szerettem volna megszerezni a Zeneakadémián, hozzá fordultam. Megkérdeztem, mit szól hozzá. Válasza ez volt: vastagon, Anikó! Máskor egy mérnök ismerősöm kérdezte: hol is van az 1. helye a 4/4-es ütemrajznál. Megmondta ezt is: az első ütés legalján.

Párkai István professzor szinte az utolsó pillanatig szemmel tartotta a tanítás menetét és a teljes kórusművészetet. Jószérivel egész életét egy helyszínen töltötte, tízéves kora óta a Liszt Ferenc téri épületbe járt, először hallgatóként, majd tanárként. Növendékei szakmai pályafutását rendre követte, hihetetlen memóriájával olyan dolgokra is emlékezett, amiket mi már régen elfelejtettünk. Mindenkit ismert, akit vala-

ha tanított és hosszú évek után is a nevéen szólított. Beszélgetni velem minden esetben igazi élmény volt. Búcsúzóul álljon itt egy 2020-as beszélgetésem a Mesterrel.

Hogyan választja ki a Tanár úr, hogy kit kell felvenni a Zeneakadémiára? Azt nagyon határozottan meg tudom mondani, hogy kit ne vegyünk föl. Mindig gyanús volt, és vitára adott okot, ha valaki túlzottan elő volt készítve. Tehát ha azt hitték róla, hogy megtanították vezényelni. Így semmiféle spontaneitás nem volt a munkájában és főleg nem azt vezényelni, amit hallott, hanem amit hallani szeretett volna. Egyébként nem kevés olyan esettel találkoztam, ahol az előkészítés jó volt, és volt olyan is, ahol az embernek az volt az érzése, hogy bár ne tanították volna, mert egyébként lenne benne fantázia. Az ilyen helyzeteket javítani a legnehezebb, mert túlzottan bele van már döngölve egy csomó fölösleges dolog.

Én az első évet legszívesebben próbaévnék tekinteném, ha lehetne. Most nincs erre lehetőség. Nyilvánvaló, hogy így a minőség nem tartható, és az ember csak drukkolhat. De a nagy számok törvénye alapján azért mindig van ilyen hallgató is és olyan is. A legutóbbi években én már nem vettem részt a felvételen. Mindettől függetlenül nagyon ritkán tévedtünk a felvételekkel kapcsolatban.

Olyan sem volt, hogy esetleg később derült ki valakiről, hogy fel kellett volna venni?

Nem. Inkább az szokott előfordulni, hogy azt érezzük egy emberről, hogy az anyagot meg fogja valahogyan tanulni, de soha életében nem akarja majd használni. Ilyen esetben is lehet az illető muzikálisan jó. Voltak nagyon jó hallgatók, akik aztán tökéletesen eltűntek, mert valami mást akartak csinálni, de nagyon kevesen voltak azok, akikről semmit sem lehetett a végzésük után tudni. Van olyan, aki végigjárta az öt évet, majd külföldre távozott, de egy-egy évfolyamtalálkozóra hazajött.

Ezek szerint jobb azt a hallgatót tanítani, aki úgymond szűz terepnek bizonyul, tehát zenei érzéke van, de nem ért a vezényléshez?

Ilyen soha az életben nem fordult elő. Valakik mindig jót akartak az illetőnek, és elkezdték paukolni.

A felvételen milyen zenei tudásra, képességekre figyelt a Tanár úr? Mi az, ami egy felvételizőnél jó, ha megvan?

Erre nincs szabály. Mindenki nagyon különböző. Menet közben derülnek ki a dolgok, olykor nagyon későn. A legnehezebb azokat tanítani, akik azt hiszik magukról, hogy már eleget tudnak. Mert közöttük vannak olyan – egyébként nem tehetségtelen – hallgatók, akik az apró munkát nem akarják megcsinálni, mert ők „ezen már túl vannak”.

Mit nevezünk ebben az esetben apró munkának?

A technika finomságainak megtanulását. Az előbb említett hallgatók már sokkal előrébb lévőnek érzik magukat, és gyakran túl nehéz darabokat szeretnének vezényelni. Vannak esetek, amikor ez bejön, és van, amikor az ember hagyja, próbálja ki, de kénytelen megállapítani, hogy jobb lenne, ha még minimum két évet várna. Nagyon hamar kiderül, és nemcsak a próbamunkából, hogy ha valaki hoz egy darabot, akkor az úgy van-e előkészítve, hogy alacsony szintről próbálja meg magasabb szintre emelni a betanításkor, vagy a plafonról indul el. Állandó probléma az Akadémián, hogy az ideálist akarjuk elérni, de nem biztos, hogy azt a lépést, ami a pillanatnyi helyzetből egy-két lépcsővel magasabbra vezet, meg tudjuk-e valósítani. Ilyen szempontból borzasztó fontos, hogy az illetőnek elsősorban ne jó keze, hanem jó feje legyen.

Mit jelent az, hogy jó feje van valakinek?

Azt, hogy többfelé tud egyszerre koncentrálni. Lehet, hogy furcsa, amit mondok: a zongorás felmondásokon nagyon sokan átküzdik magukat. De olyan zongorázásra, ami önmagában véve már majdnem művészi előadást nyújt, a pályafutásom alatt háromnál többre nem emlékszem. Mert a zongorán való bütykölést és a zongorázást meg lehet különböztetni.

E tekintetben tehát nem lehetett Önt átverni...

Nem. Ritka volt az az eset, hogy valaki jó muzsikus volt és rossz zongorista. Mert akik jó zongoristák voltak, azok már sokoldalúan találkoztak a zenével. Egyértelműen ki merem jelenteni, hogy a nem-zongoristák között elvétve van csak olyan, akivel agogikáról is lehetett beszélni. Tehát akik ezt magas szinten csinálták, azok a zongorázásban is magas szinten voltak. És akiben ez nincs meg, az nem tanítható. Nem tanítható a hibák kijavítása sem. Egy zongorás vezénylés órán, ami szintén csak egy pótlék, nem lehet azt az állapotot előállítani, amelyben reálisan lehetne a hibákat javítani.

Jobb lenne, ha ez a bizonyos kargyakorlat már hallgatók előtt folyna, azaz énekelnék a darabokat?

Vásárhelyi már elsőben így kezdte ezt, azaz csoportos kargyakorlatot tartott. Ennek a csoport szempontjából volt értelme, egyéni szempontból nem biztos. Én ezt azért pártolom, mert ha valakinek van sütnivalója, az másoktól is tanul.

A tanulmányok alatt aztán nagyon hasznos dolog volt, hogy legkésőbb harmadévben kötelező volt tanárt váltani. Tehát mindenkit két tanár tanított az öt év alatt. Egyébként a zongora szakon időtlen idők óta így van ez, így két különböző anyagot tanulnak...

Mi mindent változtatna meg az Akadémiai karvezetés képzésén?

A felmondással kezdődne a darabbal való foglalkozás. Zongorán, egy szólam éneklésével.

Bármelyik szólamot énekelheti a hallgató?

Ha lehet, bármelyiket. Itt sajnos motorizmusok szoktak működni, de itt kezdődik a dolog. Egyszer kaptam egy levelet egy nálunk végzett hölgytől, Svédországból, akinek karmesteri ambíciói is voltak. Azt írta, hogy náluk akkor lehet elkezdni vezényelni egy darabot, amikor zongorán eljátszotta fejből. Nálunk is az előmunkálatokat kellene nagyon erősen meghosszabbítani. Azaz az „analitikus szétcincálást”. Mert ez után már nem veszne el a részletekben, lenne annyi elképzelése a darabról, hogy formailag is jobban át tudná tekinteni.

Mit gondol, hány év lenne ideális ehhez? Egy korábbi interjúban említette, hogy azok a bizonyos karvezető tanfolyamok nem váltották be feltétlenül a hozzájuk fűzött reményeket...

Ezek a tanfolyamok, még ha bizonyos eredménnyel jártak is, havi találkozások voltak. Igaz, jó hosszú időn keresztül, két vagy három éven át. Voltak ott nagyon ambíciózus hallgatók, és voltak tehetségesek, akik „valahogyanvezényeltek”, elvégezték a tanfolyamot és utána ugyanúgy vezényelni... A nappali tagozatos zeneakadémiai oktatásban, ha valaki zeneileg tényleg előlről kezdi, és ez nem jelenti azt, hogy még életében nem ütött négyet, akkor az öt év megfelelő. A negyed-, ötödévnek már nagy formátumú foglalkozásnak kell lennie, hogy ne azon kelljen gondolkodnia, hogy például hogyan intse be a basszus kettőt...

Mit jelent az, hogy nagy formátum?

Azt jelenti, hogy az egész művet átlátja formailag, és érzi, hol kell esetleg belenyúlni. Olyasmikre gondolok, amik nincsenek beleírva a kottába.

Gyakorlatban hogyan nézne ez ki?

Az elején minimum két zongora kell. Kezdő tanár koromban volt külön korrepetitorom. A korrepetitorok közül sokan kiválóak voltak és nagyon jól megtanulták a pillanathoz való alkalmazkodást. Tehát nem az ideálist játszották, hanem amit láttak. Sokan azért nem jók ebben, mert nem azt játsszák el, amit vezényelni nekik, hanem ahogy ők szeretnék hallani a darabot.

Úgy érzem, ez az időráfordítás, ami most van, megfelelő, kivéve, ha valaki szuper ambíciózus, mert ilyen ma is van. Volt olyan, aki úgy végezte a második évet, hogy ő akkorra már egy Cherubini Requiemet elvezényelt. Jópáran vannak olyanok, akik tehetségesek, de nem feltétlenül hisznek a vezénylés taníthatóságában. Nekem az a véleményem, hogy mindenkinek igaza van! Ez valójában nem tanítható, de a körvonalakat meg lehet mutatni. Különben nem lenne ma már egységes a világon a vezényelés technikai alapja. Láttam egy francia karmestert, Désormière-t⁵, aki a nemzetközi szokásokhoz képest ellentétes irányokba ütött. A zenei egy nem lefelé esett. Ez önmagában nem baj, de ma már pl. Oroszországban sok olyan karmester van, aki úgy vezényel, ahogy mi az ideális tanítás esetén elképzeljük az eredményt. Pontosan ugyanolyan technikai alapeszközökkel dolgoznak, mint amit mi annak idején tanultunk. Volt egy nagyon érdekes tapasztalatom épp egy orosz karmesterrel, aki egy lyoni zenekarral volt itt. Csak két év múlva tudtam meg róla, hogy a moszkvai Nagyszínház főzeneigazgatója. Nagyszerű volt! Valami olyant tudott, amit szintén nem tudunk tanítani, azaz, hogy mit nem kell vezényelni.

Mi az, amit nem lehet megtanítani?

A visszavonulást. Mikor érdemes visszavonulni, hogy aztán újra kilépjek a piederstálra. Ez nagyon nehéz, ehhez érzék kell. Aki sokat foglalkozik zenekarral, az megtanulja, de egyébként nem tanítható. Hasonló komoly probléma a tempótartás kérdése. Ezt csak jó hangszerjátékos tudja megtanulni, mert mechanizmusra okvetlenül szükség van, és énekes vonalon ez ezért más. De a mechanikus egyenletességet senki-

5 Roger Désormière 1898 - 1963

nek sem szégyen a tanuló éveiben a metronóm használatával is erősíteni. A mechanizmusnak kell alapvetőnek lennie, nem a szabad előadásnak. A szabad előadás a kötöttnek a kivételezése és kivitelezése. A kettő együtt!

A mai gyakorlatban egy idő múlva a karnagyjelöltek amatőr kórust is vezényelnek. Jó ez a gyakorlat?

Ez nagyon jó tanulási terep. Itt hamarabb kiderül, mit kell segíteni és mit kell békén hagyni. Ez nagyon nehéz dolog: hagyni, elvárni vagy kikövetelni. Ezek között a végletek között mozgunk.

Emlékezzünk néhány tanárára! Járdányi Pál tanította Önt szolfézásra. Milyen emlékei vannak róla?

Kedves volt és nagyon szigorú. Mindenki szerette őt, mert sokat követelő és konzekvens volt. Szolfézversenyeket szervezett, az egyiken Kőmíves Jánossal⁶ együtt énekeltünk duókat. Vittünk is valamit és kaptunk is valamit. Volt olyan verseny, ahol Kodály is jelen volt.

Bárdos Lajossal milyen kapcsolatban volt?

Az Akadémián nem volt kapcsolatom vele. Óráira nem tudtam járni, mert akkor el voltam foglalva. De gyakran kértem a tanácsát, és ideálisnak tartottam a mértéktartó dirigálását akkor, amikor a szíve miatt az orvosok eltiltották ettől. Az a capella darabokat is pálcával vezényelte, csuklómozgással. Nagy élmény volt vele és a Budapesti kórossal énekelni a *Missa Solemnist*. Ez volt az egyetlen nagy oratórium, amit Bárdos sokszor vezényelt. Akkoriban a Budapesti kórus volt „a” kórus. Így én énekesként ismertem meg a *Missa Solemnist*, 1948 körül.

Később Forrai Miklós vezette ezt a kórust. Ő milyen volt?

Aprólékos, humorizáló és rendkívül energikus. Az oratórius műveket gyakorlatilag egytől egyig a Budapesti kórusban ismertem meg. Nagyon jó társaság volt itt, nem feltétlenül szuper énekesekkel, de sokan közülük a Mátyás templomban is énekeltek, Bárdos keze alatt.

Kodályra hogyan emlékszik?

Népzenét tanított nekünk a Kisteremben, nagyon sokan voltunk ott. De én is benne voltam abban a 8-10 tagú társaságban, akik szombatonként

⁶ 1932–2005 zeneszerző, Kodály tanítványa. 1956-tól Franciaországban élt.

énekelni jártak hozzá. Ez nagyon érdekes volt. Vikár László vezette ezeket az alkalmakat, ő adott hangot. Kodály általában kapásból hozott kottákat, néha olyan nehezete adott, hogy hozzá se tudtunk szagolni. Egyszer pl. egy Apostel⁷ nevű szerzőtől.

Kodály hallgatta ezeket az énekléseket?

Nem feltétlenül. Volt, hogy be se jött, vagy csak átsétált a szobán, rá jellemzően egy szót sem szólva. Ha kottát hozott, akkor egy darabig ott maradt, addig, amíg a kísérletező fázis el nem kezdődött. Soha nem szólt bele, csak figyelte a helyzetet.

Vajon mi volt a célja ezeknek az együttléteknak Kodály szempontjából?

Kodály kíváncsi volt arra, hogy hogyan reagálunk egy ismeretlen műre, valamint próbálgatta, hogy milyen nehézségi fokot lehet megkísérelni. Legutóbbi beszélgetésünkkor azt mondta a Tanár úr, hogy „egy tanár elégedett lehet, ha tíz növendékéből kettőnél úgy érzi, nagyon megérte.”⁸ Változott ez a szám azóta?

Nem. De ahol csak lehetett, ezt a megjegyzésemet kihagyták.

Fehér Anikó, Párkai István (Fotó: magántulajon, dr. G. Szabó István)

7 Hans Erich Apostel 1901–1972 német-osztrák zeneszerző

8 „Mindenkít érhet zenekar...” in: Fehér Anikó: *Muzsika a katedrán*. Liszt Ferenc Zene-művészeti Egyetem. Budapest. 2011. 183. o.

A Tanár úr nemrég azt nyilatkozta, hogy mindig az a kedvenc műve, amivel éppen foglalkozik. Valóban így van ez? Nincs igazi kedvenc?

Nem tudok erre a kérdésre válaszolni. Ugyanúgy tudtam szeretni a mások számára tökéletesen kifejezéstelen Ockeghemet, mint Richard Strausst.

Ha szabad lenne a választása, most mit vezényelne el szívesen?

Egy izgalmas Gesualdo madrigált.

Aki a Tanár úr tanítványa volt, valamit biztosan tanult Öntől. Ki zenét, ki emberséget, ki gondolkodásmódot. Mit üzen nekünk, egykori növendékeknek, zenészeknek, ebben a világban mire van a legnagyobb szükségünk?

Alkalmazkodókészségre. Az értékeket meg kell tartani, de lazításra is okvetlenül szükség van. Másképp a dolog nem fog menni. Gondolom és remélem, hogy megszállottak mindig lesznek: legyenek is!

dr. Fehér Anikó

Bár mindenki tudja, aki megszületik, az egyszer el is távozik a földi létből, azért az ember ezt a tényt nem könnyen veszi tudomásul. Főleg akkor, amikor újra és ismét arról értesül, hogy megint elment közülünk valaki, akit ráadásul sokan ismertek és sokan szerettek is. Palotás József, mindenki Jóska bácsija hagyott itt minket.

Palotás József Sándor 1944. március 16-án, Kiskunfélegyházán született.

Zenei tanulmányait a Tiszakécskei Zeneoktatói Munkaközösségben kezdte. Gimnáziumi tanulmányainak megkezdésekor a kecskeméti Állami Zeneiskola hegedű szakán tanult tovább.

Érettségi után felvették a Szegedi Zeneművészeti Szakiskolába, majd annak szaktanárképzőjébe. Hegedű és szolfézs szakon végzett 1966-ban, de 1965. szeptember 1-jétől kinevezett tanárként már Kecskeméten tanított az Állami Zeneiskolában.

1974. augusztus 1-jétől ennek az intézménynek lett igazgatója, mely később felvette M. Bodon Pál nevét. A Kecskeméti Szimfonikus Zene-

karnak 1965 óta tagja, majd 1969-től koncertmestere volt.

Mint ifjú, pályakezdő tanár, kollégáival 1968-ban megalakította a Kecskeméti Vonósnégyest, amely több mint 15 éven át működött. Tanártársaival 1975-ben létrehozták az iskola kamarazenekarát, mely 1992-ben vette fel az M. Bodon Pál Kamarazenekar nevet. Művészeti irányítása mellett ez az együttes is a város zenei életének szerves részévé vált. A Katona József Színház zenekarában is több évtizedig játszott.

Az évek folyamán számos zene-pedagógia-történeti témájú írása jelent meg: A zeneiskola rövid története; M. Bodon Pál, a pedagógus és az iskolavezető; A Gábrriel-Vásárhelyi

Hegedűiskola elemzése. Több éve országos szakértőként is szolgálta a magyar zeneoktatás ügyét.

1997. június 4-én Kecskemét Városért Oktatási Díjban részesült. A képviselőtestület 1997. szeptember 1-i hatállyal főtanácsosi címet adományozott részére. 2002-ben Kodály Zoltán-díjat, 2003-ban Pilinszky János-díjat, 2004-ben Magyar Művészetoktatásért-plakettet kapott.

A Kecskeméti Szimfónikus Zenekar 2009-ben Az év zenekari művésze címmel jutalmazta meg, majd 2012-ben a Bács-Kiskun Megyei Prima Díjjal ismerték el nevelői és előadóművészi tevékenységét.

2015. március 15-én Balog Zoltán Emberi Erőforrások Minisztere kiemagasló színvonalú munkája elismeréseként Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetését adományozott részére.

Palotás József, az M. Bodon Pál Alapfokú Művészeti Iskola vezetőjeként szíve, lelke és motorja volt 40 éven keresztül. Imádta a munkáját, a hivatásával járó kihívásokat. Szerette, tisztelte munkatársait, mindig nyitva állt az irodájának ajtaja, mindig számítani lehetett Rá. Számítalan esetben éjszakákba nyúlóan, sőt hétvégeken, ünnepnapokon is bent lehetett találni az iskolában. Mindig, mindenütt jelen volt. Akár a város zenei életéről volt szó, akár a Szimfónikus Zenekarról, vagy a Színházi zenekari munkáról, de leginkább a zeneiskola központi személyiségeként

volt jelen az összes hangversenyen, vizsgán. Példa értékű a kutatói munkája, melyet nyugdíjazása után is nagy lendülettel folytatott. Irigylésre méltó memóriájára mindig lehetett számítani.

Élete azt igazolja, hogy nem önmagának élt. Minden törekvése arra irányult, hogy hasznára, javára legyen a közösségének. Ezért küzdött lankadatlanul, példát állítva élénk.

Igazgatása alatt a Zeneiskolában dolgozó pedagógusok száma 11-15 fővel nőtt, a növendéklétszám pedig kb. 200 gyermekkel gazdagodott. Az iskola hangszerparkja fantasztikus gyarapodást mutatott, melyet azóta is őrzünk, ápolunk.

Számos hangversenyt vezetett be, melyeket azóta is hagyományként ápolunk. Az Ő általa létrejött házi zenei tábort azóta is minden évben megrendezzük. (Kivéve a pandémiás időszakot.) Palotás József igazgatása alatt intézményünkben kb. 60-70 növendék került zenei pályára.

Örökségét továbbra is őrizzük, ápoljuk. Iskolánk pedagógusai számára is, de számomra is példaértékű az élete és munkássága, melyet személyes munkámban is igyekszem követni, tovább vinni.

Nagy úrt, ugyanakkor jelentős nyomot hagyott maga után.

Sokan sokat tanultunk Tőle emberségből, empátiából, nyitottságból, hivatásszeretetből, áldozatos kötelességteljesítésből és becsületes emberi magatartásból.

Szenes Hanna költőné szavaival élve:

Vannak csillagok, melyeknek fénye világít a földön,
Mikor ők maguk már régen nincsenek helyükön.
Vannak emberek, akiknek csillogó emléke világít,
Amikor ők maguk már nincsenek köztünk.
Ezek a fények csillognak és különösen,
Ha sötét az éjjel: mutatják az utat az embernek.

Kedves Jóska Bácsi!

Emlékedet szeretettel és tisztelettel őrizzük!

2023. március 8.

Miklósné Faragó Csilla
az M. Bodon Pál AMI intézményvezetője

Elhunyt Gerenday Ágnes (1951–2023)

•••

Gerenday Ágnes kiváló karnagy és szeretetteljes barát 2023. május 6-án elhunyt. Halála szomorú veszteség a magyar és a nemzetközi kórusvilág számára.

1976-ban fejezte be középiskolai énektanári és karvezető tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán. Tanárai között volt Vásárhelyi Zoltán, Maklári József, Szőnyi Erzsébet, Nagy Olivér, Szokolay Sándor. Karnagyi hivatásához közvetlen családi, zenei örökséget is kapott, hiszen édesapja, Gerenday Endre is nagyszerű karvezető volt, aki számos kórusa élén az éneklők százait avatta be a közös muzsikálás élményébe. Ágnes édesapjának kiváló és hűséges tanítványa volt és később munkatársa is. Kifogyhatatlan életenergiáját egész életében annak a célnak áldozta, hogy kórusainak magas színvonalon közvetítse a zeneirodalom remekműveit, és azok előadásával a legnemesebb örömet adja énekeseinek. Számos kórus vezetőjeként működött, töltött be zongorakísérői és helyettes karnagyi szerepet – Ganz Kapcsolók és Készülékek Gyára Új Világ Férfikara, Volánbusz Liszt Ferenc Férfikar, Solymári Férfikar, Láng-Acélhang Férfikar. Ez utóbbi vezetését 2009-től vette át édesapjától, Gerenday Endrétől.

1970 óta énekelt a KISZ Központi Művészegyüttes Központi Énekkarában, ahol zongorakísérő, majd betanító korrepetitor lett. 1986-tól Strausz Kálmán vezetése alatt másodkarnagyként, majd 1996-tól karnagyként dolgozott az időközben Budapesti Ifjúsági Kórus nevet felvett énekkarnál. 1997-ben együttesével fölvette az egyik alapító karnagy, Lantos Rezső nevét. Ettől kezdve a Budapesti Lantos Kórus művészeti vezetője volt 27 évig. Együttesével sikeresen járta a világot, számos kiemelkedő művészi eredményt ér el. Szakmai teljesítményéért 2000-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Ezüst Érdemkeresztjével tüntették ki.

A Zeneakadémia elvégzése után egy évig az MTA Zenetudományi Intézet Népzenekutató csoportjában dolgozott Sárosi Bálint és Vikár László irányításával, majd a Zsámbéki Tanítóképző Főiskolán tanított öt évig zeneelméletet, zeneörténetet, karvezetést és tantárgy-pedagógiát. 10 évig a Budapesti Tanítóképző Főiskola esti és levelező tagozatának tanára volt.

Több rádióadónak is dolgozott. Külsős zenei szerkesztőként 28 éven át közreműködött a Kossuth és a Bartók Rádió számos zenei és irodalmi műsorának létrehozásában, munkatársa volt a Calypso Rádióknak és rövid ideig az Egri Katolikus Rádióknak.

Életének későbbi szakaszában fontos szerepet töltött be a zenei közéletben is. 1983-tól 2016-ig a mindenkori kulturális minisztérium Művészeti Főosztályának zenei referense. Ő volt az 1986-os Liszt Emlékév szervezője. Zenei referensként sokakban hagyott maradandó emléket mindenkor segítőkész hozzáállása, amellyel egyebek közt a Magyar Kodály Társaság munkáját is segítette. Kulturális közéleti tevékenységéért szakmai tanácsadói kinevezést kapott, magas szintű közéleti tevékenységéért a 2015-ben alapított állami Magyar Zoltán-díjjal jutalmazták. Lantos Rezső nevével nemes célú alapítványt hozott létre, amely ösztöndíjjal támogatta az ifjú karvezetőket.

Sok éven át dolgozott a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetségében, a KÓTÁ-ban, ahol 2017-től a Művészeti Bizottság vezetője volt. Ágnes it is sikerrel bizonyította kiemelkedő szervező tevékenységét. Ennek nyomán országos jelentőségű hangversenyek, konferenciák és kórusfesztiválok létrehozásában játszott fontos szerepet, valamint a KÓTÁ gondozásában értékes zenei kiadványok megjelentetésében vett részt. Ezzel egyidőben a nemzetközi kóruséletben is tevékeny szerepet vállalt, mint zsűritag.

2021-ben kórusa hosszabb ideje kimagasló művészeti munkát végző nem hivatásos együtteseknek, művészeti alkotó közösségeknek adományozható legmagasabb hazai kitüntetés, a Csokonai Vitéz Mihály-díjat kapta meg. Gerenday Ágnes pedagógiai munkássága elis-

meréseként ugyanebben az évben megkapta a Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti Tagozatának díját.

Gerenday Ágnes értékes zenei munkássága, örökké vidám, bizakodó, lelkesítő személyisége mindnyájunknak hiányozni fog! Emlékét szeretettel őrizzük! Nyugodjék békében!

*Kollár Éva
karnagy*

Lapzártakor ékezett a hír, hogy Szabó Lászlóné sz. Müller Éva, aki a Magyar Kodály Társaság könyvelőjeként évtizedek óta lelkiismeretesen és pontosan segítette munkánkat rövid, súlyos betegség következtében elhunyt. Mindig szeretettel gondolunk rá, nyugodjék békében!

Rövid Hírek

- április 14. Kodály 140, Honvéd Férfikar koncertje, Pesti Vigadó
- április 21. Kodály 140, 6. koncert, ELTE Aula Magna, vezényelt Erdei Péter
- május 5. Nemesszeghy Márta sírkőavatás és hangverseny, Kecskemét
- május 18. Bárdos Társaság 35, Régi Zeneakadémia
- május 19–21. XIX. Kodály napok Galántán
- május 26. Zenepedagógiai Konferencia, Nagykőrös Károli Gáspár Református Egyetem
- július 10–16. Nemzetközi Művészeti Fesztivál, Kecskemét, Hírös Agóra
- július 23–28. Nemzetközi Kodály Szeminárium, Kecskemét

•••

Figyelem! Elköltöztünk!

•••

A Magyar Kodály Társaság a hosszú évtizedek alatt már megszokott iroda-helyiségét kénytelen volt elhagyni. Levelezési és számlázási címünk a régi.

Az új iroda 1051 Budapest, V. kerület, Vörösmarty tér 1. szám alatti épület 4. emeletén található (bejárát a Deák Ferenc utcai portán). Vona-las telefonunk megszűnt, Kende Zsuzsa (+ 36 30 280 9723) és Rác Beatrice (+ 36 20 809 4716) titkárok mobilon elérhetők.

Várjuk olvasóink, tagtársaink leveleit a Kodály szellemében történt megmozdulásokról, eredményekről és gondolatokról egyaránt a követ-kező e-mail címre:

brehorv@gmail.com

•••

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik az elmúlt évi személyi adójuk 1%-át Társaságunknak juttatták.

Tisztelettel kérjük a Magyar Kodály Társaság tagjait, barátait és pártolóit, hogy jövedelemadójuk 1%-ával a továbbiakban is támogassák Társaságunk munkáját.

Adószámunk: 19040437-1-42

Emlékmise

Ugrin Tanár úr halálának 10. évfordulóján

2023. június 22., csütörtök, 18:30 óra

Avilai Nagy Szent Teréz Templom (VI., Pethő S. u.2.)

Kodály: *Missa Brevis*

Közreműködnek:

Szólisták: Besenyei Éva szoprán, *Heim Mercédesz* alt,

Magyaróvári Viktor tenor, *Illés Péter* basszus

Fővárosi Énekkar, karnagy: dr. Krasznai Gáspár

Örökifjú Zenebarátok Kórusa, karnagy: Belejné Apró Veronika

Jeunesses Musicales régi kórustagjai

Orgona: Erdődy János

Vezényel: dr. Krasznai Gáspár

 www.fovarosienekkar.eu
www.orkifjuzenebaratok.hu

CONCORDIA CHORUS POLGÁRI TÁRSULÁS, KOMÁROM
SZLOVÁKIAI MAGYAR ZENEBARÁTOK TÁRSASÁGA

Kodály Zoltán:

KIS EMBEREK DALAI (1961)

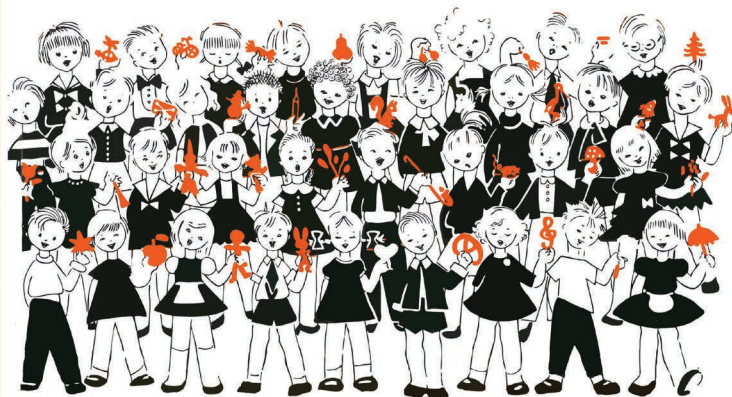
Versek: Csukás István, Gazdag Erzsé, Károlyi Amy, Weöres Sándor

KOMÁROMI MAGYAR ÓVODÁSOK IV. KÓRUSHANGVERSENYE

2023. május 26-án, pénteken, 16.00 – órai kezdettel
a Tiszti pavilon dísztermében

Közreműködnek:

♫ EÖTVÖS UTCAI MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ÓVODA	♫ MARIANUM EGYHÁZI ISKOLAKÖZPONT
♫ FERENCES BARÁTOK UTCAI ÓVODA	♫ REFORMÁTUS CSILLAG ÓVODA
♫ KACZ UTCAI SZÁZSZORSZÉP ÓVODA	♫ VÍZ UTCAI MAGYAR TANÍTÁSI NYELVŰ ÓVODA

Adományozók
Kazdemányzsidó Diákörök Zsuzsa és Dr. Horváth Ágnes,
valamint a Kodály Iskola 1972-ben és 1973-ban énektanított osztályai

Kiemelt támogatók:

Mag. Dr. Nemesszeghy Lajos
Kecskeméti Megyei jogú Város Önkormányzata
Kecskeméti Kodály Iskola
Kecskeméti Kodály Intézet Alapítvány
Fellagi Tamás kófaragó és műköltető mester
Szegei Ágnes, Percsok József és Kodály Iskola egykori diákjai

Alföldy Jenő
Antalné Zsoboki Anna
Antáné Dr. Bibó Irén
Antoni Andrea
Barkóczi Márta
Bartáné Dr. Güher Edit
Burszán Vera
Csik, János
Dányi Bernadé és osztálytársai
Demeter József
Dr. Kollár Rózsa
Dr. Magyar János
Dr. Nagyné Dréher Mária
Dr. Pálháziáné Berényi Éva
Dr. Pénzesy Erika
Dr. Sárosiné Dr. Szabó Márta
Endre Péter
Férfi Ágnes
Földi János
Hári József / Kun Éva
Héjas Zoltán
Hidvegné Povinczák Etelka
Horváth János
Horváthné Vastag Anna
Kálmán Gyula
Karsztos Eszter
Kardos Pálné
Kerry Katalin
Kis László / Sipo Zsuzsa
Kovács Margit
Kövesi Éva

Kristófné Bimbó Klára
Kürtösi Klára
Ladics Tamásné
Lakatos Zsuzsanna
Lakó Sándor Györgyné
Lukács János
Lukács Jánosné
Makaryné Antal Anikó
Mészáros Anikó
Moczárné Nagy Márta
Novum Kamarazenekar
Ondasi Péter/Vass Irén
Pappné Miki Edit
Pataly Erzsébet
Petkóné Ratus Zsuzsanna
Petró Margit
Piróczy Orsolya
Rajz István / Rajz Eszter
Rigóné Faragó Zsuzsanna
Rozgonyi Éva
Sabolóné Nagy Ilona
Szász Edit
Szegedi Ildikó
Szeitzné Tóth Erzsébet
Szente Károlyné
Szeghy Nóra
Tardy László
Török Katalin
Ubrinyayné Ének Erika
és akik anonim módon adajoztak átutalással
vagy az adománygyűjtő koncert alkalmával

„Köszönet a melegehangú, kifejezetten szépen megfogalmazott [...] megemlékezésért. Megjelenés, hogy szívében emlékeztet mennyire és milyen intenzitással apostolják a magyarországi öreg diákok.”

MEGHÍVÓ

Nem Nemesszeghyné Szentkirályi Márta

születésének 100. és halálának 50. évfordulója tiszteletére szervezett megemlékezésre

2023. MÁJUS 12-ÉN, KECSKEMÉTEN

Program:
14.00
SÍRKÖZLETÉS ÉS KÖSZÖRÜZÉS
a Kecskeméti Köztemetőben

17.00
EMLÉKHANGVERSENY
a Kodály Iskola Nemesszeghy Márta termében
Közreműködnek az iskola kórusai, néptánc csoportja és művészintárai

Minden érdeklődőt és támogatót szeretettel várunk!

„Nem onnis moriar. Te sem haltál meg egészen. Példádból erőt merítünk az élet további küzdelmeire, és folytatjuk azt az életművet, melyet Kodály Zoltán kijelölt számunkra, s melyek Te voltál a legteljesebb megtestesítője.”

„Különösen 10–12 éve figyelem az éneklő iskolát, ezt egyedül Nemesszeghy Lajosné energiája hozta létre [...] Ez az iskolafajta tudja legjobban megoldani a zenésítés széles tömegekhez juttatását. Ezért keresek fel minduntalan távoli országokból is olyanok, akik hasonlóra törekednek.”

Kodály Zoltán

„Magától értetődő, élhető energiákkal ársít szét és szivócskát fel Kecskemét és az egész ország kulturális életében, praktikus tantervek, megbeszélési feladatok mögé rejtőzve, szinte a személytelenül vászár személyiségével váltván valóra Kodály Zoltán egyik legkedvesebb gondolatát, a művészetre nevelésnek a kecskeméti zenei általános iskolában felállított példáját.”

Kodály Zoltáné

„Bár Nemesszeghy Márta már nincs köztünk többé, ki kell jelentenünk, sem a magyar zenei nevelés magas színvonalára, sem Kodály filozófiájának nemzetközi elterjedése, zenei nevelési koncepciójának adaptációja nem jöhetett volna létre Nemesszeghy Márta hosszú évtávot tartó küzdelmei, áldozatvállalása, elkötelezettsége és állhatatossága nélkül.”

Dennis Bacon

„Kilenc év - szinte minden életkort átfogó, és nemzetközi kitekintést is adó - tanítási tapasztalattal kerültem Köcskemétre, mégsem szorongás nélkül. Meg tudom-e óvni mindazt, amit Márta néni valószínűleg is, de fékint szellemiekben, a „becsülettel, tehát követeltek töltés” magasrendű elvével tanár-tanítvány-ülőzés hatóságában megteremtett.”

Rozgonyi Éva

„Mélyszéges tisztelettel és szeretettel őrzöm Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta emlékét: Nem csak kiváló pedagógus és vezető, hanem fantasztikus ember is volt. Mindenre és mindenkire odafigyelt, hatékonyan irányította munkáikat.”

Ladics Tamásné

„Az iskola [...] indítása Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta érdeme, mint ahogyan az is, hogy a mindennapi éleklésre épülő nevelő-oktató munkának hamarosan megjelent az eredménye. Az ország első éneklő-zenei iskolájá bérta magát a magyar oktatás történetébe. Mintául szolgál a sorra megalkuló éneklő-zenei iskolák számára.”

Alföldyné Dobosi Eszter

„Az emberi tartás, a minőség vállalása, a küzdelem a megalkuvással, az erővesztéssel, legkorábbi fennmaradt feljegyzéseiből ugyanúgy kiderül, mint ahogy példaként áll erre a jövődásra egész megélt élete.”

Szegei Ágnes

EMLÉKHANGVERSENY

Műsor

KODÁLY ZOLTÁN: Válogatás a Kis emberek dalaiból
KODÁLY ZOLTÁN: Bicimó Hungarica I. kötetéből
- *Ez a lábam, Házam előtt egy almám, Volt nekem egy kecskeméti PAPP LAJOS - GAZDAG ERZSI: Mesebólt*
BALÁZS GERGELY - KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: Séta a városom körül
Zongorán közreműködik: **Lesztákné Valasek Szilvia Csibirák Kicsinyek Kórusa**
Vezényel: **Szűcs Magdaléna**

KODÁLY ZOLTÁN: Mély erőtől ibolyávirág... (bucimión)
KODÁLY ZOLTÁN: Örökös zenék
KODÁLY ZOLTÁN: Anygylkert
Antantuzens Gyermekkar
Vezényel: **Szegedi Nóra Ildikó**

„Húzárd és Muszikkásum...”
A néptánc tanszak szakgimnáziumi növendékei
Felkészítő tanár: **Márki Zsuzsanna Teodóra**

J. S. Bach korallók **KURTÁG GYÖRGY** zongora négykezes átíratásban
Gérhátné Papp Rita és Gérhát László zongora

G. PH. TELEMANN: 6-móló quartett III. IV. 1.
Dratsyáné Berényi Bea, Pálus Emese és Dratsy Ákos fuvala
Gérhátné Papp Rita csembó
Somogyi Zoltán fagott

GÁRDONYI ZOLTÁN: Sonata seconda... részlet
Révész László orgona

KODÁLY ZOLTÁN: VIIIIS
KODÁLY ZOLTÁN: Gyergely-járás
KODÁLY ZOLTÁN: Langyel László
KODÁLY ZOLTÁN: Egyetem-begyetem
Miraculum Gyermekkar és **Auréli Leánykar**
Vezényel: **Durányik László**